

نگاهی به عملکرد

مناطق آزاد

در

سال

هفته‌نامه اقتصادی، اجتماعی

بخش ویژه مناطق آزاد

شماره ۷۳
شنبه ۲۴ اسفند ماه ۱۳۹۸
سال دوم - ۵۰۰۰ تومان

طرح: محسنی

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم اظهار داشت:

منطقه آزاد قشم سرزمین فرصت‌های ناب

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند اظهار داشت:

پیشروانی مناطق آزاد و ویژه در اقتصاد کشور در سال ۹۹

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو اظهار داشت:

شکوفایی و توسعه همه‌جانبه منطقه آزاد ماکو در سال ۹۹

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس اظهار داشت:

رشد ۴۶ درصدی صادرات از منطقه آزاد ارس در سال ۹۸

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار اظهار کرد:

رشد ۴۰۰ درصدی صادرات به خارج کشور از منطقه آزاد چابهار

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار داشت:

راهبرد رشد و توسعه همه‌جانبه، رویکرد اصلی منطقه آزاد انزلی در سال ۹۹

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار داشت:

توسعه کیش، با مشارکت و حمایت از فعالین اقتصادی

سر مقاله

مرضیه حسینی
صاحب امتیاز و مدیر مسئول

شفاف‌سازی تا ۱۴۰۰

آزاد به عنوان پلکان پیشرفت استفاده شود و این راه، موجبات رکود، تضعیف، ورشکستگی و... مناطق را در پی داشته باشد، مسلماً از سوی همگان با مخالفت‌های شدید مواجه خواهد بود. به همین سبب با توجه به داده‌ها و اطلاعات موفق کسب شده، تصمیم گرفتیم در آخرین سال دولت، رویکرد شفاف‌سازی را در پیش بگیریم؛ هر چند شاهد هستیم که این روزها برخی تریبون‌ها و رسانه‌های به ظاهر مستقل، صدای بعضی از بزرگواران شده‌اند تا در این چند ماه پایانی بتوانند به بهترین شکل خود را پرزنت کنند؛ اما ما هم دوشادوش همه اهالی رسانه، به عنوان چشم بینای مناطق آزاد خصوصاً سرمایه‌گذاران که به تعبیری سربازان این جنگ اقتصادی هستند، آینه تمام‌قد عملکرد تک‌تک مسئولان امر در خانواده مناطق آزاد خواهیم بود؛ زیرا همان‌گونه که مقام معظم رهبری بر شفاف‌سازی عملکرد مسئولین تأکید کردند، بر خود واجب می‌دانیم به رسالت رسانه‌ای خود در راستای تحقق اهداف نظام و همچنین حمایت از تولیدکنندگان و فعالین اقتصادی قدم برداریم. به همین سبب در سال آینده به صورت دوره‌ای گزارشی از عملکرد مناطق آزاد هفتگانه و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به عموم مردم ارائه خواهیم نمود، با امید به اینکه در این مسیر همگان ما را همراهی نمایند و همچون برخی از عزیزان طی یکی دو سال گذشته از پاسخگویی و ارائه گزارش امتناع نکنند. در پایان از تمامی بزرگوارانی که در سال ۹۸ همراه و یارای این نشریه بودند کمال تشکر و قدردانی را داریم و دست‌تک‌تک شما را به گرمی می‌فشاریم؛ با امید به اینکه سال جدید، سالی سرشار از سلامتی، خبرهای خوش و شکوفایی اقتصادی برای تمام مردم عزیز کشورمان خصوصاً مناطق آزاد باشد.

نمایند و به جرات می‌توان ادعا نمود که امروز از این مناطق، فقط اسمی با عنوان مناطق آزاد باقی مانده است و اگر این شیوه مدیریت و دخل و تصرف کمی دیگر ادامه پیدا کند، بی‌شک حتی این نام و عنوان نیز از آنان سلب خواهد شد. با نگاهی دقیق به تمامی عوامل و تصمیم‌گیران در حیطه مناطق آزاد، درمی‌یابیم که پاشنه آشیل مشکلات در همین دایره شکل گرفته است. همان‌گونه که در شماره‌های پیشین نشریه نیز اعلام کردیم، انتظار می‌رفت که در پایان دولت دوازدهم، مناطق آزاد به اوج شکوفایی و تبلور اقتصادی و استقلال خود رسیده باشند؛ چراکه ثبات مدیریت، نگاه ویژه به مناطق و همراهی دولتمردان تدبیر و امید در ابتدای راه، چشم‌اندازی ویژه و روشن را برای همگان ترسیم کرده بود؛ اما گویا در یک جایی از این راه، برخی افراد مسیر دیگری را برای رسیدن به مقاصد کاملاً شخصی و بعضاً گروهی خود برگزیدند و همین تغییر جهت باعث گردید که در مقابل تعرض‌ها، دخالت‌ها و قانون‌شکنی‌ها سر تعظیم فرود آورند؛ چراکه گویا نیم‌نگاهی به بعد از ۱۴۰۰ داشته و جایگاهی بیشتر از مناطق آزاد را برای خود متصور شده‌اند. در همین جا اعلام می‌کنیم که هیچ یک از سرمایه‌گذاران، دست‌اندرکاران و مردمان مناطق آزاد با این تفکر مخالف نیستند؛ چراکه اگر هر یک از افراد دخیل در تشکل مناطق آزاد، به منصب و جایگاهی در بدنه دولت‌ها برسند، این تفکر، البته تخیل وجود دارد که درک بهتری از شرایط خواهند داشت و یاری‌رسان این مناطق خواهند بود. اما در بعد دیگر این مسیر، باید اذعان کنیم در صورتی که از مناطق

شرایط، به کمک سایر بخش‌های تولید، صنعتی، تجاری و... شتافته و نیازهای کشور را در حد توان، مرتفع سازند؛ که همانا مهم‌ترین دلیل ایجاد و تشکیل مناطق آزاد تجاری-صنعتی در ایران نیز همین رویکرد بوده است. اما همان‌گونه که تمامی مدیران، سرمایه‌گذاران و حتی مردمان بومی مناطق آزاد شاهد بودند، نه تنها به این تفکر و نگرش جامه عمل پوشانیده نشد، بلکه در کمال ناباوری نوک پیکان اتهامات به سوی این مناطق چرخید و باعث شد تحریم‌های داخلی همچون صاعقه بر پیکر مناطق آزاد اثبات کرده تا همین بند و نیم‌بند قوانین و مزیت‌ها را از آنها سلب نماید!!! از اوایل سال ۹۷ تا همین آخرین روزهای سال ۹۸ هرآنگونه نقض قانون، مصوبه و بخشنامه محدودکننده که در مخیله هیچ کسی نمی‌گنجید، برای مناطق آزاد صادر و لازم‌الاجرا شد. البته در حجم و اندازه‌های بسیار کمتر، در طول سالیان گذشته سعی بر آن شده بود که این مناطق از کشور را محدود و تضعیف نمایند، اما در هیچ زمانی تا این میزان موفق عمل نکرده بودند. در اینجاست که باید به خوبی و با دقت واکاوی نمود که دلیل موفقیت دستگاه‌های اجرایی مستقر در سرزمین اصلی چه بوده که در این دوران توانستند به بهترین شکل قوانین مناطق آزاد را نقض

سال ۹۸ آخرین نفس‌های خود را برای رسیدن به خط پایان می‌کشد، سالی بسیار نفس‌گیر که با مشکلات و چالش‌هایی خاص همراه بود. البته این ۳۶۵ روز سپری شده برای همگان قابل پیش‌بینی بود، همان‌گونه که می‌توان حدس زد در سال پیش رو قرار است با چه مسائلی دست و پنجه نرم کنیم. اما سوالی که نه فقط برای ما، بلکه برای تمام مردم در چنین شرایطی به وجود می‌آید، این است که وقتی ما تا حدود زیادی قادر به تجزیه و تحلیل آینده نزدیک هستیم، چرا دولتمردان، مسئولین و متولیان امر روزها را طی می‌کنند تا به لحظه بحرانی برسند و در سخت‌ترین شرایط اقدام به تصمیم‌گیری می‌نمایند؟! شاید بهتر باشد برای بررسی این سوال، وارد حیطه تخصصی خود و مخاطبین مان شویم. طی ۲ سال گذشته، پس از خروج آمریکا از برجام و به تبع آن عملکرد ضعیف سایر امضاءکنندگان این توافق بین‌المللی و ورود اقتصاد کشورمان به شرایط سخت، حداقل انتظار این بود که همچون گذشته و تجربیات پیشین، نگاه‌ها به سمت مناطق آزاد هفتگانه متمرکز شود و از این نقاط به عنوان منافذی کلیدی جهت تنفس اقتصادی بهره‌مند گردیم؛ چراکه این مناطق با در اختیار داشتن «قوانین» مختص به خود که بارها در خصوص آن در همین نشریه صحبت شده، می‌توانند در سخت‌ترین و بحرانی‌ترین

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار داشت:

توسعه کیش، با مشارکت و حمایت از فعالین اقتصادی

گزارش:

روابط عمومی سازمان منطقه آزاد کیش

جزیره زیبای کیش، مروارید خلیج همیشه فارس افق جدیدی در فرصت‌های سرمایه‌گذاری است. موقعیت استراتژیک و ویژگی‌های منحصر به فرد این جزیره مرجانی ۹۱ کیلومتر مربعی همچون قرارگیری در منطقه جغرافیایی استراتژیک خلیج فارس و دسترسی به آب راه‌های آزاد جهانی، دسترسی و نزدیکی به بندار و شهرهای بین‌المللی منطقه همچون دبی، شارجه، منامه و دوحه و امکان ورود اتباع خارجی بدون اخذ روادید سبب گردیده تا این جزیره از دیرباز تاکنون مقصد نهایی آن دسته از مردمی باشد که به صورت تخصصی در حوزه سرمایه‌گذاری و تجارت فعالیت دارند. اقتصاد کیش، طیف گسترده‌ای از ترکیب سبد اقتصادی کشور را در خود جای داده است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به گردشگری، داد و ستد، صنعت و تولید در زمینه صنایع غیرآلاینده، استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان و سرمایه‌گذاری‌های خدماتی در بخش‌های گوناگون همچون ارائه خدمات گردشگری، مالی، تجاری، پشتیبانی نفتی و پزشکی فرامرزی اشاره نمود.

معافیت مالیاتی ۲۰ ساله برای هر نوع فعالیت اقتصادی، امکان ثبت شرکت با مالکیت صددرصد خارجی، فعالیت بورس اوراق بهادار، بورس کالا، نفت و محصولات پتروشیمی، آزادی ورود و خروج اصل و سود سرمایه، وجود نیروی کار ارزان در مقایسه با سایر کشورهای همسایه، واگذاری قطعی زمین به اتباع ایرانی و اجاره به اتباع خارجی با نرخ‌های حمایتی و مشارکت سازمان منطقه آزاد کیش با سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در توسعه پروژه‌های زیرساختی و سرمایه‌گذاری با کاربری‌های گوناگون و در قالب مدل‌های مختلف مشارکت از جمله نقاط قوت و زیرساخت‌های لازم برای فعالیت‌های اقتصادی در منطقه است.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش درخصوص سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته در این منطقه اظهار کرد: در حال حاضر حجم سرمایه‌گذاری‌های غیرصنعتی در حال اجرا در منطقه بیش از ۳۸۰ هزار میلیارد ریال است که سیاست‌های حمایتی سازمان از سرمایه‌گذاران در اجرای پروژه‌ها منجر به تحقق بیش از ۴۰ درصد از این پروژه‌ها به ارزش تقریبی ۱۶۰ هزار میلیارد ریال تا پایان آذرماه ۹۸ گردیده است.

غلامحسین مظفری افزود: سازمان منطقه آزاد کیش در پروژه‌هایی به ارزش بیش از ۱۰۲ هزار میلیارد ریال با بخش خصوصی مشارکت داشته که تاکنون حدود ۴۰ هزار میلیارد ریال آن محقق شده است.

فعال‌سازی پروژه‌های راکد در منطقه آزاد کیش

وی ادامه داد: معاونت اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد کیش طی دوره یکساله منتهی به پایان آبان‌ماه ۱۳۹۸ توانسته است ۲۴۵۷۱ میلیارد ریال سرمایه ریلی و ۵۵۲ هزار دلار سرمایه ارزی در حوزه های صنعتی و غیرصنعتی جذب نماید.

مظفری اذعان نمود: این حجم از سرمایه‌گذاری در حوزه‌های صنعتی خدمات نفت و گاز، صنایع چوبی و سلولوزی، صنایع غذایی، صنایع فلزی و صنایع سرمایشی-گرمایشی و در حوزه‌های غیرصنعتی هتل، تجاری، آموزشی-فرهنگی، خدماتی، نمایشگاهی-اداری و مسکونی بوده است. نکته حائز اهمیت در جذب سرمایه‌گذاری‌های غیرصنعتی تمرکز بر جذب سرمایه در حوزه‌های هتل، گردشگری و تفریحی بوده، به گونه‌ای که ۹۷ درصد از کل واگذاری‌ها را شامل می‌شود و کلیه واگذاری‌های زمین با کاربری مسکونی توسط شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه کیش و از طریق مزایده صورت پذیرفته است.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش بیان کرد: از اهم فعالیت‌های صورت گرفته طی سال جاری، تشکیل ۲۰۰ کارگروه تخصصی فنی و اقتصادی برای ۳۰ پروژه متوقف به منظور راه‌اندازی مجدد این پروژه‌ها بوده است. در نتیجه اقدامات صورت گرفته، پروژه‌های پدیده شاندریز، سارینا ۲، شهر آفتاب، پردیس ۳ و کیش پلازا، کارینا مال، هتل پویا، دامون دریا و مجتمع چندمنظوره لندن در شرف فعالیت مجدد قرار دارند.

مظفری تصریح نمود: حجم سرمایه‌گذاری در پروژه‌هایی که در حال شروع فعالیت مجدد

می‌باشند، بالغ بر ۱۲۲ میلیارد ریال است که حدود ۶۰ درصد کل پروژه‌های غیرفعال را شامل می‌شود. طی برآورد به عمل آمده به منظور اتمام این پروژه‌ها، حدود ۸۴ هزار میلیارد ریال سرمایه لازم است که توسط بخش خصوصی تامین می‌گردد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش افزود: به منظور جلوگیری از خام فروشی و ایجاد ارزش افزوده، سازمان منطقه آزاد کیش از طریق شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه کیش که از شرکت‌های تابعه سازمان می‌باشد، اقدام به مشارکت با بخش خصوصی می‌نماید. در حال حاضر شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه کیش در حال مشارکت در پنج پروژه با بخش خصوصی است. میزان سرمایه‌گذاری اولیه این پروژه‌ها در ابتدای کار حدود ۱۲ هزار میلیارد ریال بوده که در حال حاضر با ایجاد ارزش افزوده ۴۸۰ درصدی به بیش از ۶۵ هزار میلیارد ریال رسیده است.

وی ادامه داد: از میان پروژه‌های مشارکتی، دو پروژه مسکونی «دامون ساحلی ۲» و «رویای کیش» و یک پروژه خدماتی «مجتمع خدماتی سرو» به ارزشی بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد ریال که به صورت غیرفعال درآمد بودند، طی سال ۹۸ مجدداً آغاز به فعالیت نمودند. مظفری درخصوص رویدادهای برگزار شده در منطقه آزاد کیش گفت: از مهم‌ترین رویدادهای سال ۱۳۹۸ در جزیره کیش، برگزاری کیش اینوکس ۲۰۱۹ با شعار «بازارهای مالی، رونق تولید و شکوفایی اقتصاد ملی» بود. در این رویداد بین‌المللی بیش از ۲۷۰ شرکت و نهاد مالی و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی با محوریت بازارهای مالی شرکت نمودند. همچنین هیات‌های دیپلماتیک بیش از ۱۵ کشور جهان در این حضور یافتند و ۳۶ نشست و همایش تخصصی داخلی و بین‌المللی طی این نمایشگاه برگزار شد.

وی افزود: از اهم اقدامات صورت گرفته دیگر در حوزه اقتصادی و سرمایه‌گذاری در سازمان منطقه آزاد کیش طی سال ۹۸ می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- تامین مالی ۳۰۰۰ میلیارد ریالی از طریق بازار سرمایه و در قالب اوراق صکوک اجاره برای نخستین بار در تاریخ مناطق آزاد کشور
- اصلاح ساختار مالی و فعالیتی شرکت‌های تابعه جهت ورود به بورس یا فرابورس
- ثبت شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه کیش در قالب هلدینگ نزد سازمان بورس و اوراق بهادار
- طراحی صندوق زمین و ساختمان برای تامین مالی پروژه‌های ساختمانی بزرگ
- اخذ مجوز آموزش و مشاوره تامین مالی از طریق بازار سرمایه از سازمان بورس و اوراق بهادار
- تفاهم با بورس انرژی ایران برای عرضه نفت و مشتقات نفتی از طریق تالار بورس کیش
- انجام امور مقدماتی برای ایجاد بورس بین‌الملل
- تفاهم با بانک‌های ملت و تجارت جهت اخذ ۱۰،۰۰۰ میلیارد ریال اعتبار در قالب LC داخلی برای سازمان منطقه آزاد کیش و شرکت‌های پیمانکار پروژه‌های سازمان
- تدوین بانک جامع فرصت‌های سرمایه‌گذاری

شاخص‌های رضایت‌مندی سفر داشته است تا بتواند از موهبت‌های طبیعی و فرهنگی جزیره زیبای کیش بیشترین بهره‌مندی را کسب کند. اهم اقدامات مدیریت توسعه گردشگری و میراث فرهنگی سازمان منطقه آزاد کیش به شرح زیر است:

- (۱) تدوین بودجه سنواتی حوزه گردشگری و کنترل اعتبارات و عملکرد آن
- (۲) برگزاری ستاد نوروزی سال ۱۳۹۸ به عنوان دبیرخانه ستاد
- (۳) اجرای سیاست کنترل ورود خودرو به جزیره با هدف حفظ کیفیت ارائه خدمات در بخش‌های گردشگری و تفریحی
- (۴) اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات در سطح ملی به منظور میزبانی بهتر از گردشگران نوروزی
- (۵) توزیع رویدادهای نوروزی در نقاط مختلف جزیره با هدف تمرکززدایی و ارائه خدمات بهتر
- (۶) استانداردسازی خدمات گردشگری و تدوین شیوه‌نامه‌ها

- (۷) بررسی طرح‌ها و توسعه محصولات گردشگری
- (۸) آموزش توانمندسازی نیروی انسانی در تاسیسات گردشگری
- رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش اقدامات شاخص در حوزه میراث فرهنگی و صنایع دستی این سازمان را به شرح ذیل برشمرد:
 - (۱) آواربرداری و پیگردی شهر تاریخی حریره
 - (۲) مرمت استحفاظی ابنیه شهر تاریخی حریره
 - (۳) طراحی و ساخت تابلو هشدار و راهنمای شهر تاریخی حریره
 - (۴) طراحی و ساخت تابلو راهنما برای ابنیه ثبتی کیش

- (۵) تجهیز و سازماندهی کارگاه مرمت
- (۶) ایجاد بانک اطلاعات فعالان صنایع دستی کیش
- (۷) برگزاری سلسله نشست‌های میراث فرهنگی
- (۸) تهیه نقشه باستان‌شناسی کیش و جزایر اقماری

مشارکت بانوان در توسعه فرهنگی و اجتماعی کیش

وی در ادامه افزود: در سال گذشته در اداره اتباع خارجی تعداد ۲۷۷ مجوز تمدید اقامت صادر شد. تعداد ۲۰۰۷ پروانه اقامت اتباع خارجی شاغل صادر و ۴۴۱۶ پروانه تجدید شدند. ضمن اینکه در همین مدت ۱۵۱۷ پروانه اقامت ابطال گردید.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار کرد: اداره امور زنان، جشن‌های مختلفی از جمله شب یلدا، بهار انقلاب، روز معلم، روز ملی دختران، روز جهانی کودک، ولادت حضرت معصومه(س)، روز کیش و تجلیل از بانوان پژوهشگر را برگزار کرد. مظفری ادامه داد: علاوه بر اینها، کارگاه‌های آموزشی اصول تغذیه سالم، سلامت و تربیت کودکان، تربیت درمانگر و کارگاه‌هایی درخصوص پرورش و نگهداری گل‌های زینتی، آپارتمانی و فضای سبز نیز از جمله برنامه‌هایی بود که اداره امور زنان برگزار کرد. وی گفت: از دیگر برنامه‌هایی که این اداره برگزار کرد، می‌توان به این موارد اشاره کرد: دوره فردی مشاوره مقابله با استرس، نمایشگاه صنایع دستی، گردشگری و سوغات، همایش

نقش زنان در ایجاد محیط شاد خانوادگی، همایش نقش زنان در دفاع مقدس، همایش سه ساله‌های حسینی، مراسم عزاداری همونا با کاروان حضرت زینب کبری(س)، اجرای برنامه پاکسازی ساحل، نشست با بانوان کارآفرین و موفق، اردوهای تفریحی ویژه بانوان و کودکان، تدوین سند ارتقای وضعیت زنان و خانواده در منطقه.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش عنوان کرد: یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های مدیریت امور هنری، برگزاری سومین جشنواره سراسری فیلم کوتاه موج بود که با حضور بهترین فیلمسازان کوتاه کشور برگزار شد. در اداره توسعه هنری جلسات مختلف نمایش و نقد فیلم کوتاه، نمایش و نقد سینمای هنر و تجربه و نمایش فیلم‌های روز سینمای ایران، هفته فیلم‌های اروپایی و نمایش و نقد عکس نیز برگزار شد.

مظفری افزود: گرامیداشت روز ملی عطار، نمایشگاه ادوات موسیقی نوا، نمایشگاه آثار منتخب اولین دوسالانه سراسری تصویرگری کیش، امتحان سراسری انجمن خوشنویسان ایران، نشست شب‌های فرهنگ و هنر، برگزاری دوره‌های آرت رزیدنسی، جشن بزرگ نیمه شعبان با کنسرت خیریه سالار عقیلی، نشست علمی تخصصی واکاوی نقاشی ایرانی از منظر نمایشی، برگزاری تور عکاسی در هندورابی، دومین جشنواره موسیقی کیش از دیگر برنامه‌های هنری بودند که در سال ۹۸ در جزیره زیبای کیش اجرا شدند.

تدوین برنامه راهبردی سازمان منطقه آزاد کیش

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در ادامه، اهم اقدامات و پروژه‌های انجام شده در مدیریت برنامه و بودجه سازمان متبوع خود را اینچنین تشریح نمود: تدوین برنامه راهبردی سازمان منطقه آزاد کیش، اصلاح فرآیندها و تدوین شیوه‌نامه‌ها، راه‌اندازی مازول ارزیابی عملکرد چارگون، طراحی و پیاده‌سازی سامانه آمار و اطلاعات پایه کیش، پروژه بودجه ریزی عملیاتی، استقرار پروژه نظام آماری، تهیه و تنظیم سالنامه آماری ۱۳۹۷ از جمله اقدامات مدیریت برنامه و بودجه سازمان منطقه آزاد کیش در سال ۹۸ بوده است.

توسعه کیش با بهره‌مندی از فناوری اطلاعات و ارتباطات

مظفری همچنین اهم اقدامات و پروژه‌های انجام شده در مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات این گونه بیان کرد: سامانه کارت کیشوندی، سامانه کیش اکانت و کیش کارت، سامانه پیشخوان ارباب رجوع، سامانه ثبت شرکت‌ها، سامانه جامع مدیریت حقوقی، سامانه جانبازان و ایثارگران، سامانه آرشو اسناد اداره کار و خدمات اشتغال، پورتال اینترنتی جشنواره کیش festival.kish.ir، سامانه ارائه خدمات گردشگری کیش ikish.net، اپلیکیشن آی کیش، سامانه مدیریت هوشمند جزیره کیش، سامانه نوبت‌دهی پلیس راهور، اجرای فیبر نوری پشتیبان جزیره کیش، توسعه شبکه فیبر نوری درون جزیره کیش، سامانه امور اتباع خارجی، سامانه مدیریت منابع انسانی، اجرای فیبر نوری پشتیبان مربوط به ارتباطات جزیره کیش به سرزمین اصلی، راه‌اندازی شبکه ساختمان پلیس و برج نوآوری از جمله اقدامات شاخص مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات سازمان منطقه آزاد کیش در سال ۹۸ بوده است.

وی همچنین درخصوص اقدامات مدیریت منابع انسانی سازمان اظهار داشت: در این معاونت علاوه بر برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مختلف برای پرسنل، معاونت‌ها و مدیریت‌ها و برگزاری جلسات در کمیته‌های مختلف، در بخش کتابخانه و مرکز اسناد، سامانه پرتال مرکز اسناد به آدرس lib.kish.ir به روزرسانی گردید و تصاویر قدیمی کیش اسکن شد. همچنین از گزارش‌ها و طرح‌های حائز اهمیت قدیمی نسخه دیجیتالی تهیه شد و فایل‌های قدیمی نیز به نسخه‌های دیجیتال تبدیل شدند.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در پایان به ارائه گزارشی از مدیریت امور مالی سازمان متبوع خود پرداخت و بیان داشت: مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در مدیریت امور مالی سازمان منطقه آزاد کیش، ساماندهی املاک و مستغلات سازمان‌ها، شرکت‌ها و موسسات تابعه، راه‌اندازی سیستم حسابداری عملیاتی و مبارزه با پولشویی در سال ۹۸ بوده است.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار داشت:

راهبرد رشد و توسعه همه‌جانبه، رویکرد اصلی منطقه آزاد انزلی در سال ۹۹

و این منطقه را به قطب گردشگری کشور تبدیل کرده است.

وی اظهار داشت: در حال حاضر مهم‌ترین هدف منطقه آزاد انزلی تسریع در اتصال این منطقه به شبکه ریل سراسری کشور از طریق وصل شدن به خط ریلی رشت است تا زمینه ارتباط ریلی منطقه آزاد انزلی در شمال با بنادر جنوبی کشور فراهم شده و بر ظرفیت درآمدزایی ارزی کشور از مسیر ترانزیت کالا میان کشورهای حوزه اوراسیا و حاشیه جنوبی خلیج فارس و اقیانوس هند، افزوده شود.

روزبهان اذعان نمود: با تکیه بر موارد فوق، منطقه آزاد انزلی از بهترین مناطق آزاد جهت فعالیتهای سرمایه‌گذاری در حوزه‌های ترانزیت، گردشگری، صنایع های‌تک و دانش‌بنیان، فناوری محصولات کشاورزی و شیلاتی، صنایع سلولزی و پوشاک است که به دلیل جایگاه این منطقه در ارتباط با کشورهای اوراسیا و قرار گرفتن در شاهراه ترانزیتی جنوب و شرق آسیا با اروپا و غرب آسیا، و طرح‌های حمایتی و تشویقی این سازمان، از ضریب سودآوری بیشتری در مقایسه با سایر مناطق برخوردار می‌باشد.

وی در ادامه، رویکردهای این منطقه در سال آتی را برشمرد و خواستار تغییر اهداف منطقه از هدفهای روزمره به بلندمدت براساس هدفگذاری‌های برنامه‌ریزی شده چند ساله شد.

وی با ارائه تحلیلی از مزیت‌های قانونی، زیرساخت‌های موجود، ویژگی‌های متنوع منطقه و استان در حوزه‌های مختلف که به مزیت مضاعف منطقه آزاد انزلی برای ایجاد تحول و جهش در شاخص‌های مختلف تبدیل گردیده، اظهار داشت: در زمینه‌هایی همچون جذب سرمایه‌گذار خارجی، درآمدزایی بودجه‌ای پایدار، جذب و ماندگاری گردشگر و بهره‌برداری از مزیت‌های بالقوه و حتی رقابتی خود زود راضی شدیم و این در حالی است که قابلیت‌های مجموعه بخش دولتی و خصوصی منطقه آزاد انزلی بسیار بیش از دستاوردهای موجود است.

روزبهان برندسازی را از مهم‌ترین اولویت‌های کاری سازمان متبوع خود برای منطقه آزاد انزلی عنوان کرد و افزود: این منطقه در حوزه‌های مختلف گردشگری، ترانزیتی- بندری و تولیدی-صنعتی از ظرفیتهای متنوعی جهت برند شدن در سطح ملی و بین‌المللی برخوردار می‌باشد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی خواستار تغییر مدل جذب سرمایه‌گذار به منظور ایجاد زمینه‌های جدید سرمایه‌گذاری در این منطقه با اولویت سرمایه‌گذاران کشورهای منطقه خاورمیانه و حوزه اوراسیا شده و تاکید کرد: در شرایط ویژه کشورمان باید ارزیابی دقیق و کارشناسی از عملکرد خود با محوریت بررسی نقاط ضعف، قوت، دلایل عدم دستیابی به اهداف و راهکارهای پیشنهادی داشته باشیم، چراکه در مجموع با نقطه مطلوب فاصله بسیاری داریم.

وی شجاعت در مدیریت و اجرای برنامه‌های تحول‌آفرین به منظور دستیابی به رشد بالا را ویژگی مدیران تعالی‌جو برشمرد و افزود: از سال آینده باید توسعه مبادلات بندری- ترانزیتی با کشورهای منطقه‌ای و فرمانتقه‌ای، بهره‌وری حداکثری از گردشگری از طریق ایجاد زیرساخت‌ها و اجرای برنامه‌های متنوع جهت ماندگاری بیشتر گردشگران، جذب سرمایه‌گذاران جدید و افزایش اشتغال‌زایی مستقیم و بهره‌گیری از توانمندی‌های بخش خصوصی در تکمیل پروژه‌های زیرساختی منطقه و در نهایت اعمال جایگاه حاکمیتی منطقه از طریق تعامل با سایر دستگاه‌های دولتی در دستورکار سازمان منطقه آزاد انزلی باشد.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در پایان تصریح کرد: تاکید دولت بر نقش منطقه آزاد انزلی در توسعه ارتباطات کشورمان با اتحادیه اقتصادی اوراسیا که نخستین تجربه عملیاتی کشور در بهره‌گیری از ظرفیتهای مناطق آزاد در تعاملات بین‌المللی است، به همراه همگرایی ایجاد شده در سطح استان گیلان به منظور بهره‌برداری حداکثری از مزیت‌های تنها منطقه آزاد شمال کشور، در کنار زیرساخت‌ها و بسترهای مناسب جهت هر نوع سرمایه‌گذاری تولیدی، بازرگانی، گردشگری و ترانزیتی، فرصت مغتنمی جهت دستیابی به اهداف و رویاهای جدید سرمایه گذاری در سطح بین‌المللی را در منطقه آزاد انزلی پدید آورده است.

آزاد انزلی به عنوان پشتیبان صنعت و گردشگری استان، با ایجاد زیرساخت‌ها و امکانات متنوع تفریحی، ورزشی، توریستی و گردشگری دریایی و اجرای جشنواره‌ها و گردشگران داخلی و خارجی را پدید آورده

گزارش: روابط عمومی سازمان منطقه آزاد انزلی

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی گفت: حضور شما را در منطقه آزاد انزلی، قطب اقتصادی شمال کشور و نقطه ثقل ایران در کریدورهای بین‌المللی گرامی می‌دارم.

محمودولی روزبهان افزود: منطقه آزاد انزلی، منطقه باران‌های طلایی، بندر رویاهای مه‌آلود، سرزمین پربرکت از نعمت کشاورزی و شیلات، قطب گردشگری کشور و مردمان سخت‌کوشی است که صیادی، کشت برنج و تجارت را در کنار سیاحت تجربه کرده‌اند.

وی ادامه داد: منطقه آزاد انزلی یکی از مناطق فوق‌استراتژیک کشورمان است که از ویژگی‌های ژئواکونومیک قابل توجهی نیز برخوردار است. وجود سابقه سیصد ساله در مسیر ارتباطی ایرانیان با اروپا، بستر مناسبی از فرهنگ روابط بازرگانی مشترک با ساکنین حاشیه دریای خزر را برای مردمان این سرزمین ایجاد کرده است.

روزبهان اظهار کرد: منطقه‌ای که با مزایایی چون بندر و گمرک چند صد ساله، نزدیک‌ترین منطقه آزاد به پایتخت کشور، وجود شهرک‌های صنعتی، نزدیکی به فرودگاه بین‌المللی، بهره‌مندی از نیروی انسانی باکیفیت، قرار گرفتن در استان گیلان که علاوه بر گردشگری، یکی از مراکز مهم کشاورزی، شیلاتی و تولیدی کشور نیز می‌باشد و واقع شدن در کریدورهای بین‌المللی باعث شده که این منطقه یکی از بهترین مکان‌ها برای ایجاد منطقه آزاد ارزیابی شود. منطقه‌ای که از قابلیت ایفای نقش‌های ملی و بین‌المللی در حوزه‌های مختلف کارکردی منطقه آزاد طبق تعریف‌های جهانی برخوردار است.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد انزلی افزود: منطقه آزاد انزلی از سال هفتاد و پنج به عنوان منطقه ویژه اقتصادی جهت بهره‌برداری حداکثری از ظرفیتهای اقتصادی ایجاد شده در شمال کشور و به منظور ایجاد اتصال در روابط کشورهای قرار گرفته در شمال و جنوب ایران، در این نقطه ایجاد گردیده و از سال هشتاد و دو به منطقه آزاد و دو سال بعد از آن نیز در قامت سازمان منطقه آزاد انزلی شروع به فعالیت نمود.

وی اذعان داشت: ظرف این مدت، زیرساخت‌ها و امکانات متنوعی در این منطقه از سوی این سازمان و بخش خصوصی به منظور بهره‌برداری از مزایای قانونی و استراتژیک موجود، احداث شده است که مهم‌ترین آنها را می‌توان مجتمع بندری کاسپین اعلام کرد؛ که با تکمیل بیست و دو پست اسکله آن، بزرگترین مجتمع بندری شمال کشور خواهد بود که به دلیل دارا بودن عقبه تولید و فرآوری کالا در فضای پسرکرانه پانصد هکتاری خود، امکان ارائه انواع خدمات انبارداری به تنوع کالایی مختلف، مرکز لجستیک و بهره‌مندی از قابلیت حمل و نقل ترکیبی (ریلی، جاده‌ای و هوایی) به عنوان یک بندر نسل سوم در سطح بین‌المللی شناخته می‌شود.

روزبهان ادامه داد: از سوی دیگر، وجود مرکز همایش‌ها و نمایشگاه‌های بین‌المللی، این منطقه را به قطب نمایشگاهی کشور بدل کرده است. منطقه آزاد انزلی از وجود بورس کالا، شبکه بانکی، بیمه‌ای و فعالیت‌های متعدد جهت تسهیل و تسریع در مبادلات تجاری و اقتصادی بهره‌مند می‌باشد. در عین حال این سازمان ظرف سال‌های اخیر اقدام به رژیم‌سازی در روابط خود با مناطق آزاد کشورهای حاشیه دریای خزر و عضو کریدور شمال-جنوب از طریق انعقاد توافق‌نامه‌ها، قراردادهای تفاهم‌نامه‌های مختلف نموده؛ موضوعی که به تسهیل و تسریع در روند توسعه همکاری‌های بخش خصوصی منجر شده است.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی تصریح کرد: منطقه آزاد انزلی علاوه بر تلاش به منظور فعال‌سازی کریدور بین‌المللی شمال-جنوب، از ایجاد مسیرهای تجاری جدید بین‌المللی نیز غافل نبوده و با هدف خلق مزیت‌های رقابتی و تحکیم جایگاه کشورمان در معادلات اقتصادی جهانی، کریدور چین، قزاقستان، ایران را به عنوان مسیر فرعی طرح «یک کمربند یک جاده» که جاده ابریشم قرن بیست و یکم قلمداد می‌شود، ایجاد و فعال نموده است.

روزبهان تاکید کرد: از یاد نبرید که منطقه

دیدگاه و نگرش اصحاب رسانه کشور به مناطق آزاد:

مناطق آزاد، بازتابی از واقعیت‌های اقتصادی ایران

در طول دو سال گذشته با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و شورای اطلاع‌رسانی دولت، سفرهایی به مناطق آزاد با حضور مدیران رسانه‌های سراسری و تاثیرگذار کشور ترتیب داده شد. از میان ۷ منطقه آزاد، ۵ منطقه مورد بازدید صاحب نظران رسانه قرار گرفت و همچنان دو منطقه آزاد کیش و اروند در لیست جا مانده از این تور رسانه‌ای واقع شده‌اند که بنابر شواهد، در سال پیش رو این ۲ منطقه آزاد نیز مورد بازدید و بررسی فعالین رسانه‌ای قرار خواهند گرفت. از این رو درخواست کردیم تئتی چند از این بزرگواران که در تورهای رسانه‌ای مناطق آزاد حضور داشتند، نقطه نظرات خود را در خصوص این مناطق، با عنایت به نگاه جستجوگر و موشکافانه خود بیان کنند که در ادامه می‌خوانید.

داوود پورصحت، فعال رسانه‌ای:

لزوم بازتعریف مناطق آزاد در ایران

هر مجموعه‌ای به دنبال تشکیل و فعالیت خصوصا در زمینه‌های اقتصادی پس از چند سال نیاز به بازتعریف براساس اهداف و ابزار جدید و پیشرفت‌های روز دارد و این مهم می‌تواند در طول زمان به صورت مستمر و یا به یکباره باشد که به نظر شق اول معقول‌تر و معمول‌تر است.

در این بین مناطق آزاد نیز در طول سال‌ها فعالیت خود از این فرآیند دور نیست و ضروری است با توجه به برخی تحولات خصوصا در عرصه منطقه‌ای و جهانی در بعد سیاسی و اقتصادی بازتعریفی از آن صورت گیرد.

با یک نظر اجمالی به فعالیت‌های مناطق آزاد در ایران می‌توان دریافت که اهداف و ابزار در این مناطق چندان همپا و همخوان نیست و برای نیل به اهداف مورد نظر در این مناطق به خصوص بعد از تحریم‌های ظالمانه و همه‌جانبه آمریکا و برخی کشورهای اروپایی و به دنبال آن دیگر کشورهایی که به نوعی با آنها در داد و ستد هستند، نیازمند اقدامات عاجل و سریع می‌باشد.

در این بین شاید بتوان گفت یکی از زمینه‌های این همخوان نبودن، موضوعات قانونی و برخی قوانین متعارض در ارتباط با امور گمرکی و ورود و یا دخالت نهادهای در فعالیت‌های مناطق آزاد است که بعضا در هنگام بازدید از این مناطق از سوی برخی سرمایه‌گذاران به خصوص داخلی مطرح می‌شود و موجبات توقف و یا اختلال در فعالیت‌های آنها شده است.

با نگاهی به فعالیت مناطق آزاد در کشورهای اطراف و یا دیگر کشورهای جهان می‌توان دریافت که علت شکوفایی و رشد این مناطق، نبود چنین موانعی و استقلال و فعالیت آنها براساس اشل و الگوی جهانی می‌باشد که موجب شده است تا آنها بتوانند به راحتی به اهداف خود برسند.

ممکن است این موضوع مطرح شود که فعالیت در این مناطق برخلاف فعالیت در مناطق آزاد ایران با موضوعات سیاسی و تحریم‌ها گره نخورده است؛ ولی باید در نظر داشت که این بیشتر بعد خارجی موضوع است و با بعد داخلی حضور سرمایه‌گذاران داخلی چندان مرتبط نیست و با در نظر گرفتن برخی تشویق‌ها، رفع موانع، تسهیل‌گری‌های لازم و دادن امتیازها به خوبی می‌توان بخش داخلی را درگیر اموری کرد که شاید از عهده دولت برنخواهد آمد و حتی باری از دوش دولت برخواهد داشت.

در همین حال باید در نظر داشت که در مناطق آزاد جهان و حتی کشورهای اطراف ایران، همه زمینه‌ها و امور از قیل فراهم شده است و با چنین وضعیتی از سرمایه‌گذار داخلی و خارجی برای حضور در آنها با فراهم کردن شرایط و امتیازاتی دعوت به فعالیت می‌شود تا چرخ‌های تولید و رونق به حرکت درآید، نه این که ابتدا کلنگ مناطق آزاد زده شده و بعد بدون وجود برخی زیرساخت‌های اولیه مانند جاده و رفت و آمد و یا نیازهای اولیه مانند آب و برق و ارتباطات انتظار داشت که سرمایه‌گذار داخلی و خارجی پا در چنین میدانی گذارد؛ چراکه اکنون همگان اعتراف دارند که سرمایه ترسو و فرار است و سرمایه‌گذار به دنبال منافع خود و نه برخی فداکاری‌ها و ایثارگری‌ها است و به محض احساس خطر و یا نبود شرایط و زمینه‌ها، صحنه را ترک و یا اصلا ورود نمی‌کند.

در این ارتباط نیز در مراحل اولین ایجاد زیرساخت‌های لازم از سوی دولت و حمایت در این ارتباط، پیش از ورود سرمایه‌گذاران لازم و ضروری است و این فعالیت‌ها ضمن تشویق آنان، زمینه به بازدهی رسیدن فعالیت‌ها در این مناطق را نیز تسریع می‌بخشد و حتی زمینه

ورود دیگر سرمایه‌گذاران را فراهم می‌کند تا این که سرمایه‌گذار وارد یک منطقه شده و با انواع مسائل و مشکلات داخلی خود را درگیر کرده و بعد در انتظار به ثمر نشستن فعالیت خود باشد.

در همین حال نبود برخی موسسات مالی و بانکی خارجی در مناطق آزاد ایران نظیر بیمه‌ها، بانک‌ها و بورس‌ها موجب شده است تا چنین به نظر آید که این مناطق شکل بومی‌سازی شده مناطق آزاد در جهان است که برای یک فعال اقتصادی با داشته‌های ذهنی خود نبود چنین موسساتی همخوانی ندارد و نگاه این طرف‌ها نمی‌تواند با مناطق آزاد ما تطبیق داشته باشد و همین امر موجب وارد نشدن آنان و یا بی‌میلی و فرار می‌شود و اگر به این زمینه‌ها تسهیلات برخی موسسات مالی ایران مانند بانک‌ها و سود وام‌های آنها نیز اضافه شود، موضوع به مراتب با توجه به نبود علاقه‌مندی‌ها فاجعه‌بارتر خواهد شد.

البته نمی‌توان وجود برخی حساسیت‌های سیاسی قدرت‌های بزرگ را در این زمینه نادیده گرفت، ولی چنین موضوعاتی بیشتر در سال‌های اخیر است و پیش از آن کمتر مطرح بوده است و با حضور در مناطق آزاد ایران به راحتی می‌توان دریافت که هیچ اثری از چنین موسساتی نیست.

شاید بتوان این نواقص را با برخی امتیازهای بیشتر و فراهم کردن زمینه‌ها برای سرمایه‌گذاران و کاهش شدید ریسک سرمایه‌گذاری در رتبه‌بندی‌های بین المللی در مناطق آزاد ایران برطرف کرد تا هم بتوان به اهداف مورد نظر دست یافت و هم برخی موانع را پشت سر گذاشت.

در همین حال با گسترش همکاری‌های بین‌المللی با سایر مناطق آزاد در جهان و استفاده از تجربیات آنان و پشت سر گذاشتن موانع و مشکلات سربرخ می‌توان به این اهداف دست یافت و حتی در تعامل و همکاری با آنان مانند ایجاد نمایشگاه‌های مشترک به خصوص در مناطق مرزی، بسیاری از این مسائل و مشکلات را برطرف کرد.

باید توجه داشت که مناطق آزاد با هدف فراهم کردن زمینه‌ها برای ورود سرمایه‌گذاران خارجی با تکنولوژی روز و برتر با هدف رفع برخی از مسائل و مشکلات داخلی و رونق تجاری و اقتصادی و اشتغال و رفع بیکاری ایجاد شده است تا علاوه بر این اهداف، موجب شکوفایی فعالیت‌های سرمایه‌گذاران داخلی نیز شود؛ ولی وجود چالش‌ها و مشکلات پیش گفته، نه تنها سبب دوری از اهداف مورد نظر شده، بلکه انگیزه‌های ورود سرمایه‌گذاران داخلی را نیز از بین برده است.

در وضعیت اقتصادی کنونی باید گفت که هر میزان زمینه ورود سرمایه‌گذاران خارجی با اعطای انواع تسهیلات لازم فراهم شود، علاوه بر افزایش نرخ رشد اقتصادی کشور و فراهم شدن زمینه‌های توسعه داخلی در ارتباط با برطرف کردن نیازها، شرایط را برای کاهش نرخ بیکاری و برخی مشکلات داخلی نیز فراهم کند.

این مهم را نیز باید در نظر داشت که با افزایش نظارت‌ها برای اجرای قوانین به‌روز در مناطق آزاد، ضمن این که برخی ابهام‌های موجود در داخل کشور نظیر قاچاق کالا‌های خارجی و وارد شدن ضربه به تولیدات داخلی

از طریق این مناطق از بین می‌رود، بسیاری از نگرانی‌های سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی نیز در این مناطق برطرف شده و این افراد با طیب خاطر می‌توانند وارد این مناطق شده و بدون بروز مشکل یا موانعی به فعالیت‌های خود ادامه دهند.

در همین حال باید برای رونق بیشتر و بیش از پیش در مناطق آزاد کشور به ایجاد شفافیت‌های لازم برای تسریع در صدور مجوز فعالیت و سرمایه‌گذاری، رفع برخی زمینه‌های نارضایتی در این مناطق، جلوگیری از ورود سازمان‌ها و نهادهای غیرمرتبط برای اختلال در روند فعالیت‌های فعالان اقتصادی و ورود شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها با امتیازات ویژه به جهت تازه کار بودن اضافه کرد تا شرایط بهتر از گذشته برای فعالیت در مناطق آزاد ایران فراهم شود.

غزاله طایفه، دبیر صنعت و بازرگانی

روزنامه دنیای اقتصاد:

درآمدهای سازمان مناطق آزاد پاسخگوی نیازهای مناطق نیست

مرکز پژوهش‌های مجلس اخیرا در گزارشی عملکرد مناطق آزاد را مورد نقد و بررسی قرار داده است. بررسی‌های این نهاد پژوهشی نشان می‌دهد که طی سال‌های اخیر مناطق آزاد عموما با عوارض ورود و خروج کالا، خدمات شهری، صدور مجوز و فروش زمین اداره می‌شوند که این تجربه منطبق بر مناطق آزاد موفق در نمونه‌های مشابه جهانی نیست. طبق اصول کلی، مناطق آزاد نیازمند این هستند که از امور توسعه منطقه‌ای خارج شده و به اموری مانند صادرات، تولید، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری متمرکز شوند.

در جریان سفر دوره‌ای نمایندگان مطبوعات و خبرنگاری‌ها به مناطق آزاد، این فرصت فراهم شد که عملکرد مناطق آزاد بررسی و نقاط قوت و ضعف این مناطق نیز از سوی متولیان تشریح شود. در جریان این سفرها چند نکته قابل توجه بود که در ادامه اشاره می‌شود. یکی از بخش‌هایی که در مناطق آزاد مورد توجه واقع شد، بازارچه‌های ایجاد شده در این مناطق بود. نگاهی اجمالی به این بازارچه‌ها نشان می‌دهد کارکرد بازارچه‌هایی که در کشورهای خیره‌تر بر مبنای سرمایه‌گذاری ایجاد شده‌اند را ندارد. از یک سو، مسئله زیرساخت‌ها و از سوی دیگر نرخ ارز، دو مسئله مهم در بازارچه‌های مناطق آزاد است. اگرچه این بازارچه‌ها توانسته‌اند فلسفه قاچاق کالا را برطرف سازند، اما در حقیقت با توجه به اختلاف نرخ ارز عملا این بازارچه‌ها غیرفعال شده‌اند و جذابیت فروش را از دست داده‌اند.

موضوع دیگر، غیرملموس بودن آشنایی افراد و فرهنگ مردم با موضوع توجه به صادرات است؛ از یکسو عدم وجود آموزش‌های لازم و از سوی دیگر عدم بنیه مالی در زمینه بیگانگی افراد با همراهی با صادرات کالا و جذب سرمایه‌گذاران جدید در منطقه کاملا مشخص است، که در این زمینه باید حمایت و آموزش‌های لازم داده شود. به طور مثال وقتی به یک شهر مرزی کشور ترکیه وارد می‌شویم، از یک رستوران تا یک راننده تاکسی پذیرای کامل برای جذب سرمایه‌گذار و جذب توریست هستند. حتی وقتی وارد شهرک

آزاد به عنوان درآمد آن، بالاتر در نظر گرفته می‌شد، سرعت ساخت زیرساخت‌ها در منطقه نیز افزایش پیدا می‌کرد و بعد از آن با تامین زیرساخت‌ها میزان درصد عوارض، برای درآمد مناطق آزاد به مرور کم می‌شد. به این ترتیب قطعا شاهد تحولات و تغییرات بیشتری در منطقه بودیم.

نکته بعدی این است که حیطة فعالیت منطقه آزاد با سرمایه‌گذاران تنها از بعد روانی قضیه و جذب سرمایه‌گذار ارتباط دارد و عملا در فرآیند اجرایی سازمان منطقه آزاد نمی‌تواند گره‌گشایی از مشکلات داشته باشد. به طور مثال، اگر خود منطقه آزاد مسئول زیرساخت‌های لازم برای شهرک صنعتی بود، فرآیند اخذ مجوزها کوتاه‌تر می‌شد یا اینکه زمین با قیمت کمتری به سرمایه‌گذار واگذار می‌شد. در حال حاضر، واگذاری زمین تنها در اختیار سازمان منطقه آزاد است که به جای اخذ تصمیماتی نظیر اجاره بلندمدت، به بحث فروش زمین و واگذاری آن به سرمایه‌گذاران به عنوان منبع درآمد نگاه کرده و هیچ تسهیلاتی به سرمایه‌گذار پرداخت نمی‌شود. این در حالی است که نه تنها مسئولیت تامین آب، برق و گاز به عهده خود سرمایه‌گذار است، بلکه شاهد بلاتکلیفی قانونی در زمینه صدور اخذ مجوز از سوی نهادهای مختلف نیز هستیم.

علی پاکزاد: مدیرمسئول روزنامه عصر اقتصاد:

مناطق آزاد، آینه اقتصاد ایران

اقتصاد ایران سال سختی را به پایان می‌برد، سالی که شاید از لحاظ فشارهای خارجی در تاریخ معاصر کشور بی‌نظیر باشد؛ اما در عین حال مناطق آزاد نیز به عنوان یک ابزار، نشان داده‌اند به رغم تمامی فشارهای وارده، از مهم‌ترین مفرهای اقتصاد ایران در برابر سیاست فشار حداکثری هستند.

مناطق آزاد ایران از زمان شکل‌گیری بازتابی از واقعیت‌های اقتصادی ایران بوده‌اند و در هر برهه‌ای که اقتصاد ایران توانسته است رونقی به خود ببیند، این مناطق هم عامل و هم برخوردار از این رونق بوده و هر زمانی که رکود گریبان اقتصاد کشور را گرفته، بازتاب وضعیت نابسامان را می‌توانیم در چهره این مناطق به خوبی تشخیص دهیم.

در سال ۹۸ مناطق آزاد ضمن به تصویر کشیدن بحران‌ها به عنوان مفرهای اصلی اقتصاد ایران برای عبور از تحریم عمل کردند. اما در عین حال این مناطق به رغم فرصت‌هایی که برای تنفس اقتصاد ایران فراهم ساخته‌اند، مورد بی‌مهری قرار گرفته و با ناهماهنگی‌های تعددی و غیرتعمدی مدیران اقتصادی کشور، دچار چالش‌های فراوانی هستند.

ناهماهنگی‌ها و برخوردهایی که حتی در تناقض با قوانین جاری مناطق آزاد بوده است، از سوی دستگاه‌های ناظر و مجری در بخش‌های مختلف باعث شده بسیاری از فعالین اقتصادی که طی دهه‌های پیش جذب این مناطق از کشور شده بودند، از ادامه فعالیت در مناطق آزاد دلسرد شوند. خروج این سرمایه‌گذاران فارغ از بحرانی که برای اقتصاد ایران در ابعاد کلان به دنبال می‌آورد، برای جمعیت بومی این مناطق (که بسیاری از آنها در زمره مناطق محروم و کمتر توسعه یافته قرار دارند) به معنی یک فاجعه است؛ فاجعه‌ای که در پی آن انتظار رشد مهاجرت از این مناطق به حاشیه شهرها و صدها معضل دیگر رخ می‌نماید.

به هر شکل به نظر می‌رسد کارکردهای تجاری و اقتصادی مناطق آزاد شاید نیاز به اصلاح داشته باشد، ولی در برخورد با این مشکلات، برخورد چکشی نه چاره‌ساز است نه حلال مشکلات، بلکه مشکلات بیشتری را به دنبال خود ایجاد می‌کند.

اگر حتی فرض کنیم مناطق به کریدورهای واردات مضر برای تولید داخلی بدل شده‌اند، مسدود کردن یک باره تبادلات تجاری نمی‌تواند چاره کار باشد؛ بلکه باید فرآیند جایگزین بنابر مزیت‌های اقتصادی منطقه را ایجاد و سپس اعمال محدودیت‌های جاری در زمینه واردات را در دستورکار قرار داد؛ ولی به نظر می‌رسد انتخاب آسان‌ترین راهکار یعنی برخورد چکشی همیشه اولین گزینه مسئولینی است که از ظرایف حاکم بر معادلات اقتصادی این مناطق بی‌اطلاع هستند.

به هر شکل همان طور که در عنوان و ابتدای این مطلب به آن اشاره شد، مناطق آزاد آینه اقتصاد ایران هستند و هر آنچه در این آینه‌ها در ابعاد کوچک رخ می‌دهد، بازتاب اتفاقاتی است که در عرصه ملی رقم خورده است.

اجرای قانون و جذب سرمایه گذاران دو رویکرد گذار از بحران‌های سال ۹۹

در شرایطی که کرونا تجربه جدیدی از زیست در جهان جهانی شده را پیش روی انسان ایرانی گذاشته و اثبات کرده که جهانی شدن فقط در چارچوب رسانه و تکنولوژی‌های جدید ارتباطی محدود نمی‌شود، بلکه اقتصاد و سلامتی را نیز در کنار راهبردهای سیاست داخلی هر کشور به چالش می‌کشد. نگارش یادداشتی درخصوص دستاوردهای مناطق آزاد در سال گذشته و افق قابل تصور در سال آتی، مانند رها شدن در تاریکی با مثال فیل افلاطون است.

اولین بخش از ملاحظات مربوط به عملکرد دبیرخانه شورایعالی است، مسیر طی شده از سوی دکتر مرتضی بانک برخلاف اسلاف خود است، با نگاه به عملکرد و رفتارهای دبیران سابق یعنی مهندس اکبر ترکان و مهندس حمید بقایی که قریب هشت سال دبیر بودند، بی به یک تفاوت فاحش می‌بریم، هر دو خود را فراتر از وزرای دولتی که مشاور یا معاون رئیس‌جمهورش بودند قلمداد کرده و از نگاهی بالا به پایین با ارکان دولت ارتباط برقرار می‌کردند، این رویکرد نیز برآمده از نوع رابطه آن دو با رئیس‌جمهور وقت بود.

البته آن باور، به رفتارهایی منجر شد که مهم‌ترین دستاورد آن تحویل جایگاه حاکمیتی دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از حوزه‌ای متشکل از معاونین رئیس‌جمهور و وزرای کابینه با ریاست، رئیس‌جمهور و رئیس دولت به زیرمجموعه وزارت اقتصاد بود.

اما رویه دکتر بانک به معنای قابل استفاد از مفهوم فامیلی ایشان نزدیک‌تر بود، اعتمادسازی از طریق برگزاری جلسات کاری مشترک، هم‌افزا نگاه کردن به نوع رابطه با سایر نهادهای حاکمیتی (دولت و مجلس) و تلاش برای عبور از بحران دست به گریبان با تلاش به منظور خنثی کردن ظرفیت‌های اخلال در اجرای مزایا و معافیت‌های قانونی مناطق آزاد، مهم‌ترین رویکرد و دستاورد این دوره بود که در این میان نوع رابطه با مجلس دهم در قالب تقویت فراکسیون تازه تشکیل شده (در سال ۹۷) مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با برگزاری جلسات و دیدارهای گفت‌وگوی مشترک، سبک و سیاقی بهتری را جستجو کرد.

از سوی دیگر، امور بین‌الملل مناطق آزاد در بدترین دوران روابط خارجی کشور، سودهای تازه‌ای را برساخت و با شرکت فعال در کمیسیون‌های مشترک اقتصادی ایران با دیگر کشورها یا حضور موثر در کارگروه‌های مشترک اتحادیه‌های بین‌المللی همچون اوراسیا، قابلیت‌های جدیدی از ظرفیت‌های مغفول مانده و ممانعت شده مناطق آزاد، از سوی دیگر ارکان دولت مستظهر گردید.

برشی کوتاه از مناطق آزاد

در میان مناطق آزاد، دو منطقه آزاد انزلی و ماکو مدیران جدیدی را تجربه کردند؛ اگر برای انتصاب اولی روال اداری از دو ماه فراتر رفت، برای انتخاب مدیر منطقه دوم اشاره شده زمان به چهارماه نیز رسید. در عین حال برای انزلی مدیری از جنس سازمان برنامه و بودجه با دارا بودن عقبه ارتباطی با معاون رئیس‌جمهور و تخصصی برآمده از نگاه آینده‌پژوهی که در سازمان مزبور نهادهین شده، انتخاب گردید و در ماکو مدیری حضور یافت که نه تنها معاون برنامه‌ریزی دبیر، بلکه به نوعی مغز متفکر دبیرخانه نیز تلقی می‌شد.

در نتیجه در سال ۹۷ دو منطقه فوق که با عملکرد خویش، خود را جزء مناطق پیشرو معرفی کرده بودند، مدیران جدیدی را تجربه کردند که از شخصیت مدیریتی متفاوتی با مدیران پیش از خود، برخوردار بودند.

در میان مناطق آزاد جنوب، چابهار، علی‌رغم برخی مشکلاتی که برای ساختار مدیریتی آن به وجود آمد، اما عبدالرحیم کردی با غلبه بر شایعات و حواشی پیش آمده نه تنها نظر موافق مجلس با افزایش محدوده منطقه متبوع خویش را اخذ نمود، بلکه با حضور در عرصه‌های فراملی به دلیل خروج از حلقه نفرت‌انگیز تحریم‌های دولت آمریکا، رویاهای جدیدی از ظرفیت‌سازی همکاری‌های منطقه‌ای کشور را با تکیه بر مزایا و معافیت‌های قانونی خود ترسیم کرد. از یاد نبرید چابهار و انزلی مبادی ورودی و خروجی کریدور شمال-جنوب بوده و از ظرفیت بی‌نظیر امکان ایفای نقش ترانزیتی

میان سه غول مخالف یکجانبه‌گرایی آمریکا

یعنی روسیه، چین و هند برخوردار می‌باشند. نکته جالب توجه، همکاری این دو منطقه در مسیر فعال‌سازی کریدور مزبور و حضور مشترک در جلسات کاری طرف‌های هندی و روس بود؛ که انزلی نقش پررنگ‌تری را برای خود تعریف کرده و اجرایی نمود. کیش که نگین انگشتی مناطق آزاد ایران و برند اصلی این مناطق است، در سال ۹۸ دورانی از مواجه موثر و الگوساز بر بخورد با مشکلات تمیم غیرقانونی، قانون‌های سرزمینی در مناطق آزاد را پشت سر گذاشت؛ الگوی عملکردی که از سوی مهندس مومنی نیز در قشم عملیاتی شد. در این میان اروند و ارس داستان‌های متفاوتی را تجربه کردند، در حالی که مدیرعامل مازندرانی ارس علی‌رغم محدودیت‌های ظاهری سرزمینی موفق شد سودهای جدیدی را با تکیه بر همیت آذری بازتعریف نموده و جایگاه خود را به عنوان قطب صنعتی مناطق آزاد تحکیم بخشد؛ در سوی دیگر کشورمان، اروندنشینان با بزرگترین سیل قرن جاری خوزستان دست و پنجه نرم کرده و هنوز نیز درگیر رفع مشکلات آن هستند؛ با تجدید حکم مهندس زمانی، مسیر طی شده را تداوم دادند.

کیش که نگین انگشتی مناطق آزاد

ایران و برند اصلی این مناطق است، در سال ۹۸ دورانی از مواجه موثر و الگوساز بر بخورد با مشکلات تمیم غیرقانونی، قانون‌های سرزمینی در مناطق آزاد را پشت سر گذاشت؛ الگوی عملکردی که از سوی مهندس مومنی نیز در قشم عملیاتی شد. در این میان اروند و ارس داستان‌های متفاوتی را تجربه کردند، در حالی که مدیرعامل مازندرانی ارس علی‌رغم محدودیت‌های ظاهری سرزمینی موفق شد سودهای جدیدی را با تکیه بر همیت آذری بازتعریف نموده و جایگاه خود را به عنوان قطب صنعتی مناطق آزاد تحکیم بخشد؛ در سوی دیگر کشورمان، اروندنشینان با بزرگترین سیل قرن جاری خوزستان دست و پنجه نرم کرده و هنوز نیز درگیر رفع مشکلات آن هستند؛ با تجدید حکم مهندس زمانی، مسیر طی شده را تداوم دادند.

وجه اشتراک مثبت عملکردی مناطق آزاد،

حضور فعال در کمیسیون‌های مشترک کشورمان با کشورهای دیگر بود که در این میان با توجه به همکاری امریکی ایران با اتحادیه اقتصادی اوراسیا، منطقه آزاد انزلی، ارس و ماکو از اهمیت بیشتری برخوردار شدند؛ موضوعی که با عنایت به انزلی‌چی‌ها دارا می‌باشند، موفق شدند به همراه دو منطقه آذری‌نشین، به عنوان عامل پیشران در توسعه روابط منطقه‌ای و منطقه‌گرایی ایران با تکیه بر مزیت‌های مناطق آزاد خود، به ایفای نقش بپردازند. البته عزیزان مکران‌نشین و کیشوندان نیز در این میان بسیار فعال ظاهر شدند، اروند و قشم نیز تابعی از این روند به تلاش پرداختند.

بحران اصلی، مرد بودن لیلی اقتصاد ایران

اما پاشنه آشیل مناطق آزاد در سال ۹۸، تلاش بهارستان‌نشینان برای حذف معافیت‌های مالیاتی ارزش افزوده و ایجاد موج خبری برای حذف معافیت‌های مالیاتی مناطق آزاد بود. طرفه اینکه طی یکی دو سال گذشته با تشکیل فراکسیون مناطق آزاد و همکاری‌های بیشتر کمیسیون اقتصادی مجلس، امید می‌رفت که این بار فال مناطق آزاد بر رویای صادق طراز گردد. اما چرا چنین شد؟ رقابت‌های سیاسی، حسادت‌های محلی درخصوص نحوه توزیع مناطق آزاد در مناطق جغرافیایی مختلف کشور، نگاه به صندوق‌های رای در سال انتخابات، مخالفت با تدبیرهای نافرجام دولت تدبیر و امید، ناهماهنگی‌های عمدی و تخریبی بخش‌های دیگر دولت که عضو شورایعالی مناطق آزاد بوده، منجر به بروز رفتارهای متناقض مجلس‌نشینان شد؛ نکته قابل تامل اینکه در هنگام نگارش این متن، حدود هشتاد درصد از عزیزانی که بر صندلی سبز مجلس مستقر بودند، با رای مردم از رأس امور کشور جدا شدند.

اتهام‌هایی برای آردس غلط دادن، بازی در زمین دشمن

ظرف سال‌های اخیر مناطق آزاد کشورمان با اتهام‌هایی همچون تبدیل شدن به کانون قاچاق، ورود بی‌رویه واردات، عملکرد برخلاف دلایل ایجادی و انحراف از روح قانون نحوه اداره مناطق آزاد و وجود فرار مالیاتی در این مناطق مواجه بوده‌اند؛ در این میان رویکرد جدید که از حذف معافیت مالیات بر ارزش افزوده به حذف

گزارش

را طی نمودند و حتی در چارچوب انقلاب مشروطه و تشکیل مجلس شورای ملی نیز آن را دنبال کردند. نخستین آن اجرای قانون و مشروط کردن افعال و رفتار حکومت به حکم قانون بود و دومین مسئله نیز استقلال سیاسی کشور و دولت ایران بود.

ابتدا به ساکن باید توجه داشت، نفس قاچاق از طریق مناطق آزاد به سرزمین اصلی به دلیل حضور گمرک جمهوری اسلامی در مبادی ورودی و خروجی کالا به مناطق، موضوعیتی نداشته و امکان‌پذیر نیست. درخصوص واردات بی‌رویه چندین نقض غرض وجود دارد: نخست اینکه براساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد که در سال‌های ۷۲ تا ۸۶ نگارش و اصلاح شده، این مناطق از محل منابع بودجه عمومی کشور نصیبی نبرده، در نتیجه مجبور به تعیین منابع درآمدی برای تامین بودجه خود می‌باشند. درآمدهایی برای ایجاد زیرساخت‌ها (راه، بندر، فرودگاه، برق، گاز و...)

و هزینه‌های جاری! براساس قانون علاوه بر فروش زمین؟! درآمدهای ناشی از ۱۵درصد ارزش سیف کالاهای وارداتی از مهم‌ترین ساز و کارهای درآمدی تعیین شده است. خروجی این فرآیند جنوبی چیست؟ هر میزان واردات بیشتری جذب شود، مدیران عامل درآمد بیشتری برای هزینه چند صد میلیاردی ایجاد زیرساخت‌ها به دست می‌آورند.

از سوی دیگر، این قانون در دهه هفتاد شمسی تنظیم شده، دورانی که تفاوت قیمت محصولات وارداتی از مرزهای جنوبی کشور نسبت به تهران قابل توجه بوده و قاچاق یکی شغل محسوب می‌شد؛ موضوعی که به دلیل ضعف‌های ساختاری در ایجاد شغل از سوی دولت‌های مختلف، امرار معاش از طریق قاچاق را در کنار صیادی و کشاورزی، به عنوان یک شغل نهادهین کرد، شغلی که از قابلیت درآمدی خوبی نیز برخوردار بود.

از کارکردهای مثبت واردات از طریق مناطق آزاد، شکل قانونی به خود گرفتن این فرایند بود که براساس آن واردکننده به دلیل بهره‌مندی از معافیت‌ها و مزایا مختلف، دلیلی بر پنهان کاری و قاچاق نداشته و ندارد. در عین حال الگوی ثبت شرکت، تعهد به ثبت کالا و محصول وارد شده به همراه اخذ نمایندگی مجاز برند خارجی، به عنوان یک الگوی موفق بعد از دوران جنگ و همزمان با ارتباط دوباره ایران با اقتصادهای منطقه‌ای و جهانی از مناطق آزاد به سطح کشور تسری یافت.

رویکردی که به دنبال حذف معافیت‌های مالیاتی با ادبیات و چرخش‌های زبانی متنوعی است، نص مزیت قانونی موجود را هدف قرار داده؛ در شرایطی که تحریم‌های بین‌المللی شده آمریکا سخت‌ترین دوران را در تاریخ اقتصادی کشور به مردمان این سرزمین، تولیدکنندگان، سرمایه‌گذاران، فعالین اقتصادی و کارگران متحمل کرده، جذب سرمایه‌گذار و نگاه داشت آن باید اولویت اصلی دست‌سوزان مام وطن و مدعیان علاقه‌مند به اعتلای نظام مقدس جمهوری اسلامی باشد، که نیست!!

مشکلات قانونی،تعدد متولیان امری واحد و نبود نظریه اقتصادی اضلاع سه‌گانه مشکلات

با نگاه به مسیر، به ویژه از دوران قاجار و چند قرن اخیر، به خوبی متصور جامعه ایرانی ظرف انقلاب مشروطه تاکنون، بی به یک واقعیت تاریخی در شناخت مهم‌ترین مولفه‌های شخصیتی-هوتی ایرانی می‌بریم. ایرانیان آن دوران با دو مسئله مواجه بودند که هر دو از قیل آشنایی با غرب و قیاس وضعیت فعلی خود با دولت‌های مغرب زمین و مقایسه با دوران شکوه و جبروت خود در دوران صفویه، در ذهن آنها به عنوان سوال و دغدغه مطرح شد. برای رسیدن به پاسخ، مسیرهای تصور فکری متعددی

علی پورمحمدی

مدیرمسئول پایگاه خبری نامه‌نیوز

ضرورت افزایش اختیارات مناطق آزاد در شرایط تحریم

درست در زمانه‌ای که تحریم‌ها علیه کشورمان بیشتر از همه سال‌های بعد از انقلاب شده، اهمیت مناطق آزاد به عنوان یکی از گریزگاه‌های اصلی عبور از شرایط سخت فعلی مضاعف شده است. به یک معنا، در شرایطی که آمریکا و متحدان سیاسی‌اش همه راه‌های رسمی و کانال‌های مختلف و متعدد تبادلات مالی و کالایی را بر روی ایران بسته‌اند، حالا این مناطق آزاد است که در صورت سیاستگذاری هوشمند، هدفمند و موقعیت‌محور می‌تواند روزنه‌های بسیار کارآمد برای کشور ایجاد کند. این گزاره البته بدان معنا نیست که مناطق آزاد امروز فاقد این موارد ذکر شده است. حال آنکه یکی از دستاوردهای مهم دولت آقای روحانی، توسعه مناطق آزاد در چابهار، انزلی، ارس و البته ساخت بندر بزرگ و اسکله‌ها در مرزهای دریایی است.

راقم این سطور اما می‌کوشد پیشنهاداتی را بهتر شدن وضعیت فعلی پیشنهاد کند.

تولید در مناطق آزاد

طبیعی است که در دوران تحریم با قیمت بالاتری می‌توانیم کالا را تامین کنیم، اما به نظر می‌رسد مشکل مهم، افزایش قیمت تمام‌شده است؛ بنابراین هر آنچه به کاهش قیمت تمام‌شده و هزینه مبادلات کمک کند، می‌تواند در بهبود وضعیت اقتصادی و کاهش اثرات منفی تحریم یاری‌رسان باشد. مناطق آزاد به دلیل ویژگی‌های مهمی همچون بخشودگی مالیاتی و تامین مواد اولیه، ماشین‌آلات و تجهیزات که منجر به کاهش قیمت تمام‌شده تولید محصول در این مناطق است، می‌توانند بستر مناسبی برای ورود محصولات تولیدی به بازارهای داخلی و بین‌المللی خصوصا خاورمیانه باشند.

مسئله مهم، بررسی موانع و حل موانع موجود در مناطق آزاد برای استفاده از این فرصت است. در همین راستا باید گفت یکی از مسائلی که مدیران مناطق با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، بروکراسی شدید ورود کالا و فرآیند طولانی صدور مجوز از سمت دستگاه‌های خارج از منطقه است. اساسا مزیت تولید در مناطق آزاد، فرآیندهای سریع است؛ اما به دلایل متعدد ازجمله فرآیندهای طولانی سازمان‌های خارج از منطقه و دخالت مراکز استان‌ها، این موضوع با مشکلات فراوانی مواجه شده است. چنین شرایطی ورود سرمایه‌گذار خارجی و داخلی را کم می‌کند و حتی ممکن است موجب انصراف سرمایه‌گذاران فعلی نیز در آینده شود. اینجا یک سوال مهم مطرح می‌شود: راه حل چیست؟

به نظر می‌رسد افزایش اختیارات مناطق آزاد در شرایط تحریم، دخالت مجلس و وضع قوانینی در جهت تسهیل‌گری شرایط تولید و صادرات در مناطق آزاد، ایجاد کارگروه ویژه رفع موانع تولید در مناطق آزاد می‌تواند در این مورد راهگشا باشد.

توسعه کیفی به جای توسعه کمی

مسلم است که مناطق آزاد در نقاط مرزی و محروم که از توسعه نیافتگی مزمن رنج می‌برند، می‌تواند در توسعه متوازن، ایجاد عدالت اجتماعی و تغییر چهره مناطق مرزی کمک کند؛ اما سوال اینجاست که تا چه حدی توانسته‌ایم از ظرفیت مناطق آزاد فعلی استفاده کنیم؟

آیا از تمام ظرفیت‌های قشم و کیش برای گردشگری و تولید استفاده کرده‌ایم؟ آیا بهتر نیست به جای ایجاد مناطق آزاد جدید، به استفاده بهینه از ظرفیت بندر چابهار و انزلی بپردازیم؟ چابهار با همه پیشرفت‌هایی که داشته همچنان نواقصی در زمینه زیرساختی دارد. منطقه آزاد ماکو با همه پیشرفت‌های تولید، ترانزیت و زیربنایی، همچنان با یک منطقه آزاد ایده‌آل فاصله دارد.

به نظر می‌رسد به جای توسعه کمی، باید با یک نگاه استراتژیک با توجه به مزیت‌های ذاتی هر منطقه، تمام منابع و سرمایه‌ها را جذب کرد تا به وضعیت و شرایط ایده‌آل برسیم و بعد از آن به دنبال ایجاد مناطق آزاد جدید باشیم.

تبلیغات گردشگری

بخش گردشگری در مناطق آزاد در چند سال گذشته بسیار پرکار و موفق بوده است. به عنوان مثال قشم در زمینه توسعه زیرساخت‌های گردشگری و ایجاد مراکز تفریحی در بین مناطق بسیار سرآمد بوده است. در انزلی کارهای بسیار زیادی انجام شده؛ یک مجموعه ساحلی بسیار زیبا با کلوب‌های ورزشی آبی و مراکز خرید متعدد در کنار هم و آکواریوم بسیار زیبا، محیطی منحصربه‌فرد ایجاد کرده است. با این حال به نظر می‌رسد در زمینه تبلیغات و اطلاع‌رسانی می‌توان اقدامات بیشتری را برای نتیجه‌گیری مضاعف انجام داد. واقعیت این است که این خدمات و ویژگی‌های خاص، آنچنان که شایسته است به مردم معرفی نشده و بخش قابل توجهی از جامعه ما از اقدامات و امکانات این مناطق بی‌خبر هستند.

جذب توریست

اگر چه که این روزها کشورهای دنیا درگیر بیماری کرونا هستند و به همین جهت رفت و آمد افراد از کشورهای مختلف با محدودیت‌های زیادی مواجه شده است، اما آنچنان که متخصصان امر پزشکی و بهداشتی می‌گویند، این اپیدمی جهانی تا چند وقت دیگر رخت خود را بسته و جهان دوباره روی آرامش را به خود خواهد دید. ما باید از امروز برای چنین موقعیتی برنامه‌ریزی کنیم.

بنابراین جذب توریست برای مناطق آزاد قطعا می‌تواند یکی از هدفگذاری‌های سال آینده باشد.

کشورهای عربی و کشورهای حوزه خلیج فارس که با تحریم‌های ما درگیر هستند، با ورود گردشگران و توریست‌هایشان به مناطق آزاد ما می‌توانند ارزآوری بسیار خوبی داشته باشند. ایجاد یک تیم بازاریابی بین‌المللی، ایجاد یک تیم فنی برای کار سئو گوگل، همکاری مستمر با رسانه‌ها و معرفی ظرفیت‌های گردشگری مناطق آزاد می‌تواند در این زمینه راهگشا باشد.

یک نکته قابل توجه دیگر، استفاده از ظرفیت‌های شرکت‌های گردشگری اینترنتی مانند اسنپ تریپ، علی‌بابا و لست سکند و... جهت معرفی و ایجاد توره‌های ارزان قیمت است.

بازارهای مالی و اقتصاد مناطق آزاد

امروزه وجود بازارهای مالی یکی از اصلی‌ترین منابع درآمدی برای فعالان اقتصادی در دنیا است.

در حال حاضر بازارهای مالی جایگاه بسیار ارزشمندی دارند و می‌توانند در جهت فعالیت‌های توسعه‌ای و زیربنایی مورد استفاده قرار بگیرند. واحدهای اقتصادی با بازارهای مالی و بورس باید دارای ارتباط قوی‌تری باشند، به طوری که اگر این ارتباط بین بازارهای مالی و بورس با مناطق آزاد ایجاد شود، تحولات بزرگی در حوزه فعالیت‌های اقتصادی در این مناطق ایجاد خواهد شد. در واقع دست دوستی بین این دو نهاد، نیازمند فرهنگ‌سازی و ارتباط دوسویه است.

توسعه خدمات مالی بین‌المللی، مشاوره در حوزه پولی و مالی، کاهش هزینه مبادلات مالی بین مراکز مختلف، کمک به شفافیت و سرعت بخشیدن به جریان بین‌المللی اطلاعات در حوزه بازار مالی، بهبود فضای کسب و کار و ایجاد امنیت اقتصادی و سرعت بخشیدن به حجم تجارت بین‌المللی از مهم‌ترین اهداف و کارکردهای بازارهای مالی و بورس برای مناطق آزاد می‌تواند باشد. توسعه بازارهای مالی در مناطق آزاد می‌تواند نیاز شرکت‌ها و نگاه‌های اقتصادی مستقر در مناطق آزاد به زیرساخت‌های مالی مناسب‌تر، ضرورت بهره‌گیری از فرصت‌های سرمایه‌گذاری و ارتباط با آشنایی با ابزار نوین مالی و افزایش نیاز به تجارت منصفانه جهت رشد سطح فعالیت بنگاه‌های اقتصادی را تامین کند. البته منطقه آزاد کیش پیشگام آغاز حرکت بازارهای مالی در مناطق آزاد است که فعالیت‌های خوبی را انجام داده، که البته کافی نیست و در سایر مناطق نیز باید بازارهای مالی فعال شوند.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار اظهار کرد:

رشد ۴۰۰ درصدی صادرات به خارج کشور از منطقه آزاد چابهار

گزارش:

مهرداد عالمی

سازمان منطقه آزاد چابهار به عنوان یک سازمان توسعه‌محور در تنها بندر اقیانوسی ایران، در نقشه راه خود، ایفای نقش در اقتصاد ملی را تعریف کرده و در چارچوب همین رویکرد، حرکت می‌کند.

توسعه زیرساخت‌های ترانزیتی یعنی بهبود کیفیت جاده‌ها، توسعه ظرفیت بندر، اتصال به شبکه ریلی و همچنین ایجاد فرودگاه بین‌المللی منطقه آزاد چابهار ازجمله اقدامات مهم این سازمان در طول سال ۹۸، محسوب می‌شود.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار درخصوص ساخت فرودگاه بین‌المللی منطقه آزاد چابهار اظهار داشت: اگر بخواهیم سرمایه‌گذاری در چابهار براساس آنچه تعریف کرده‌ایم، پیش برود و سایر ظرفیت‌های این منطقه خصوصا در حوزه گردشگری و ارتباط با دنیای خارج در راستای مأموریتی که برای این منطقه تعریف شده است، به درستی محقق شود؛ سهولت رفت و آمد به چابهار، امکانات زیرساختی اقامت و حمل و نقل اهمیت ویژه‌ای دارد. از سال‌های گذشته، موضوع حمل و نقل در قالب یک فرودگاه بین‌المللی در چابهار مورد پیگیری و توجه مدیران وقت بوده است. فرودگاه نظامی کنارک اگرچه در حال حاضر مورد استفاده است، اما به دلیل فاصله‌ای که با شهر چابهار دارد و اینکه خارج از محدوده منطقه آزاد چابهار واقع شده، بسیاری از مزایای و ظرفیت‌هایی را که منطقه آزاد با داشتن مرز هوایی می‌تواند ایجاد کند، از دست داده است؛ بنابراین براساس پیگیری‌هایی که در سال‌های پیش صورت گرفته بود، در سال ۹۵ موافقت اصولی ساخت یک فرودگاه بین‌المللی در چابهار صادر شد. از آنجایی که این مجموعه در خارج از محدوده منطقه آزاد قرار داشت، شرکت فرودگاه‌های کشور به عنوان متولی و مجری این امر تعیین گردید و بخشی از فرآیند کار در طول ۲ سال گذشته انجام پذیرفته بود. به دلیل آن که این فرودگاه نقشی مهم و حیاتی برای منطقه آزاد چابهار دارد، در اسفندماه سال ۹۷ با وزیر راه و شهرسازی، دبیر شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و استاندار سیستان و بلوچستان توافق‌نامه‌ای را به امضا رساندیم که براساس آن، مجری و سرمایه‌گذار این فرودگاه، سازمان منطقه آزاد چابهار تعریف شد و از آن زمان، موضوع صدور موافقت اصولی و مباحث مربوط به طراحی و ساخت این پروژه در دستور کار قرار گرفت.

عبدالرحیم کردی افزود: خوشبختانه در ابتدای مهرماه سال ۹۸، توانستیم موافقت اصولی به نام همه بزرگواران از سازمان هواپیمایی کشوری اخذ نماییم. همزمان موضوع طراحی فرودگاه توسط مشاورین متخصص و ذیصلاح در دستور کار قرار گرفت؛ همچنین توافقات اولیه ساخت را با پیمانکاران توانمندی که در این حوزه تجربه و توان کافی داشتند را انجام دادیم با تصویب شورای عالی مناطق آزاد، عملیات اجرایی فرودگاه را آغاز نمودیم.

وی اذعان کرد: طی توافق انجام شده، فرودگاه بین‌المللی چابهار تا ۲ سال آینده به بهره‌برداری می‌رسد.

کردی، درخصوص مسائل فنی و مالی این فرودگاه توضیح داد: شهر فرودگاهی چابهار در زمینی به مساحت ۲۸۱۵ هکتار در ضلع شمالی منطقه احداث می‌شود که برآورد اولیه هزینه آن ۵۵۰ میلیارد تومان است که با منابع منطقه آزاد چابهار انجام می‌شود.

وی گفت: با توافقی که با قرارگاه خاتم‌الانبیاء (ص) در رابطه با ساخت فرودگاه انجام شده، قرار است تا سال ۱۴۰۰ به بهره‌برداری برسد؛ البته ما باید منابع را در زمان تعیین شده تأمین کنیم.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار با اشاره به اینکه دسترسی آنساق به بازارهای هدف به عامل مهم تعیین‌کننده قیمت تمام‌شده تبدیل شده، اظهار کرد: با این تفکر همه به دنبال کوتاه کردن مسیرهای خود هستند و کریدورهای جدید و ابزارهای نوین حمل و نقل وارد بازار حمل‌ونقل و لجستیک شده‌اند. همه اینها تعاریف جدیدی را به وجود آورده‌اند که ایران در این جغرافیا نقش و اهمیت ویژه‌ای دارد.

وی با اشاره به اینکه سه بازار بسیار مهم در آسیا، آسیای جنوب شرقی و شمال آفریقا قرار دارند؛ چه در بازار مصرف و چه در مواد اولیه این بازارها سهم بسیاری زیادی را به خود اختصاص می‌دهند، اظهار کرد: بهترین نقطه برای اتصال این مناطق و جنوب آفریقا به یکدیگر ایران است. در این جغرافیا به دلیل موقعیت ژئوپولیتیک می‌توانیم بگویم رسیدن به آب‌های آزاد برای ایران یک فضای بی‌رقیب است. به دنبال توجه رهبر معظم انقلاب، دولت‌ها توجهاتی به توسعه مکران داشته‌اند. در دولت یازدهم و دوازدهم

با پیگیری‌های صورت گرفته، بنادر شهید بهشتی و شهید کلاتری به محدوده منطقه آزاد تجاری چابهار الحاق شدند.

کردی، با بیان اینکه بیشترین منفعت الحاق بندر به منطقه آزاد چابهار نصیب فعالان اقتصادی می‌شود، اظهار داشت: این بنگاه‌ها نیاز به مواد اولیه یا مسیری برای صادرات دارند. در شرایط قبل از الحاق، برای عبور از فاصله کمتر از ۳ کیلومتری بین منطقه و بندر نیازمند یک رویه گمرکی بوده که یا باید ترانزیت انجام می‌شد یا اینکه فرآیند گمرکی را طی می‌کردند؛ این اقدامات هزینه زیادی را برای صاحبان کالا به دنبال داشت. از این رو شاهد آن بودیم که عده‌ای کالاهایش را در منطقه آزاد چابهار تولید اما از بندر عباس صادر می‌کردند.

وی افزود: این الحاق ضمن اینکه هزینه‌های اضافی را حذف می‌کند و هزینه‌های بندری را کاهش می‌دهد، می‌تواند عامل افزایش جذب بار به بندر چابهار باشد و ترافیک بیشتری را برای بندر چابهار ایجاد کند و همه می‌دانیم که خط کشبتری منظم برای هر بندری مهم‌ترین عامل توسعه آن بندر و منطقه است. برآورد ما این است که با یکسان‌سازی مقررات و کاهش تعرفه‌هایی که به ماهیت و ذات مناطق آزاد برمی‌گردد، شاهد توسعه چشمگیری در منطقه باشیم که باعث رونق به دلیل افزایش بار و رونق به دلیل افزایش تولید خواهد شد.

ایجاد مجموعه گردشگری لیپار منطقه آزاد چابهار

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار افزود: یکی از راهبردهای این سازمان، اثر بر اقتصاد محلی است که در این راستا تمرکز بر گردشگری با ایجاد و توسعه زیرساخت‌های گردشگری و ایجاد بستر مناسب برای جذب سرمایه‌گذار و گردشگر از برنامه‌های شاخص می‌باشد. در این راستا با توجه به برنامه‌ریزی و چشم‌انداز سازمان و اجرای پروژه‌های متعدد عمرانی در سطح منطقه که از سال ۹۷ آغاز و در سال ۹۸ اجرا گردید، که یکی از شاخص‌ترین آنها مجموعه گردشگری و تفریحی لیپار است.

کردی ادامه داد: مجموعه گردشگری لیپار به مساحت ۲۶ هکتار با دارا بودن عوارض طبیعی توپوگرافیکی و ساحل دریای عمان، از جاذبه‌های بی‌نظیر در سواحل مکران است. بخشی از این مجموعه در سال‌های پیشین احداث گردیده، لیکن در جهت تکمیل زنجیره خدمات و بخش باقیمانده آن با اعتباری بالغ بر ۳۰۰ میلیارد ریال به پیمانکار واگذار گردید و به زودی به بهره‌برداری می‌رسد.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد چابهار اظهار داشت: عملیات تکمیلی مجموعه شامل دو بخش است: بخش اول ایجاد زیرساخت‌ها و محوطه‌سازی مجموعه که با هزینه سازمان در حال اجرا است و بخش دوم شامل بسته‌های سرمایه‌گذاری که توسط بخش خصوصی اجرا خواهد گردید. این بسته‌ها شامل: هتل ۵ ستاره، فروشگاه‌ها، مجموعه‌های تجاری-تفریحی، پارکینگ طبقاتی، مجموعه کافی شاپ‌ها و رستوران‌ها، سینما و مجتمع فرهنگی، اسکله اقیانوس، کلوب تفریحی کرانه، کلبه غواصی می‌باشد.

وی تأکید کرد: طراحی و اجرای فضاهای باز و عمومی پارک لیپار، در بسترهای باارزش و اقلیمی علاوه بر ارزش‌های کیفی مذکور، فرصت مناسب را برای حفظ ارزش‌های طبیعی محیط از یک طرف و جذب سرمایه از بخش خصوصی از طرف دیگر خواهد گذاشت. همچنین با پرداختن به فضاهای عمومی و تفرجگاهی برای توسعه آبی منطقه و نیاز اجتماعی ساکنین و مراجعین به عملکردهای اجتماعی جهت تقویت رفتارهای برون‌گرا در منطقه و وجود امکانات و کیفیات همخوان و مناسب برای تعریف پارک عمومی و موضوعی همجواری بستر طرح با یکی از منحصربه‌فردترین پهنه‌ها و عرصه‌های طبیعی

ایران است.

کردی گفت: مجموعه گردشگری لیپار یکی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری برای توسعه اقتصاد محلی است. این مجموعه علاوه بر کارکرد تفریحی و گردشگری با دارا بودن ۲۳ بسته سرمایه‌گذاری خرد و کلان، باعث اشتغال‌زایی مستقیم و غیرمستقیم در بخش گردشگری خواهد شد. همجواری مجموعه لیپار با دریا، بهترین فرصت برای سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی را فراهم آورده است.

تقویت واحدهای تولیدی و افزایش صادرات

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد چابهار اذعان نمود: منطقه آزاد چابهار به لحاظ قرارگیری در موقعیت استراتژیک جغرافیایی و با برخورداری از ظرفیت‌های بالقوه، با برنامه‌ریزی سعی در ایفای نقش خود در توسعه پایدار شرق کشور نموده تا ضمن بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها و توان داخلی بتواند چابهار را که به عنوان پیشانی توسعه محور شرق تلقی می‌شود، به جایگاه اصلی خود برساند.

کردی افزود: از این‌رو با توجه به سیاست‌های منطقه آزاد چابهار در رشد همگون مولفه‌های توسعه پایدار ضمن توجه به سایر مولفه‌ها، شاخص‌های اقتصادی آن نیز مورد توجه قرار گرفته است. به همین سبب با توجه به سیاست‌های دولت مبنی بر کنترل نرخ ارز و جلوگیری نوسانات غیرمعمول و کاهش واردات به دلیل اعمال تحریم‌های ظالمانه، این سازمان نیز همراه با سیاست‌های کلی نظام رویکرد خود را از واردات به تقویت واحدهای تولیدی و افزایش صادرات حاصل از تولید به خارج از کشور و سرزمین اصلی نموده است که در این بین افزایش ۴۰۰ درصدی رشد صادرات به خارج از کشور و همچنین رشد ۴۰ درصدی صادرات محصولات تولیدی در واحدهای تولیدی منطقه به سرزمین اصلی موید این موضوع می‌باشد.

وی اظهار کرد: از آنجایی که تقویت صادرات و کنترل واردات نیازمند بهره‌رسانی و بهسازی ماشین‌آلات خط تولید و استقرار خطوط تولید جدید بوده، سازمان منطقه آزاد چابهار در این راستا تمهیداتی را اندیشیده که نتیجه آن افزایش ۱۳۴ درصدی در ورود مواد اولیه و ماشین‌آلات کارخانجات تولیدی مستقر در منطقه بوده است.

عمل به مسئولیت اجتماعی، اولویت سازمان منطقه آزاد چابهار

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار ادامه داد: در سال گذشته و در جهت عمل به مسئولیت‌های اجتماعی در منطقه آزاد چابهار، تدوین سند مسئولیت اجتماعی با کمک دانشگاه تهران تدوین شده و در حال اجرا می‌باشد. این سند دارای چند محور ازجمله محیط زیست، بهداشت و درمان، آموزش، توانمندسازی جامعه محلی می‌باشد که رویکردهای اصلی سازمان منطقه آزاد چابهار را تشکیل می‌دهند.

وی گفت: سازمان منطقه آزاد چابهار با هدف پر کردن شکاف آموزشی مدارس چابهار و نواحی همجوار آن و در راستای ایفای نقش مسئولیت اجتماعی با برنامه‌ریزی قبلی از ابتدای سال ۹۶ تاکنون برنامه‌ریزی‌هایی را در جهت بهبود وضعیت آموزشی در دستور کار قرار داده و اقدامات قابل توجهی در این زمینه انجام داده است.

کردی تأکید کرد: این سازمان در سال‌های اخیر و با ایفای مستمر مسئولیت اجتماعی در بخش آموزش و پرورش توانسته است گام‌هایی اثربخشی را در این حوزه بردارد و از طریق برنامه‌ریزی و اجرای درست مسئولیت اجتماعی به عنوان پایه و اساس کار برای آحاد جامعه ایجاد حق نماید.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد چابهار بیان کرد: در سازمان منطقه آزاد چابهار بر سه محور براساس مسئولیت اجتماعی تمرکز کرده‌ایم؛ توانمندسازی جوامع محلی و آموزش‌های مختلف برای بانوان در حاشیه شهرها و روستاها با همکاری موسسات مختلف را در حال انجام هستیم؛ بخش بهداشت و سلامت که در این حوزه هم همکاری بسیار خوبی با وزارت بهداشت داریم و دوره‌های آموزشی مختلفی را در چابهار در این بخش برگزار نموده‌ایم که نمونه آخر این طرح هم برگزاری همایش اهمیت شیر مادر بود که در چابهار با حضور اساتید برتر کشوری برگزار شد. در حوزه زیرساخت‌های مورد نیاز در حوزه سلامت هم به مانند سال گذشته کارهای بسیار خوبی صورت گرفت؛ حمایت و همکاری از سوی سازمان منطقه آزاد برای ساخت بیمارستان جدید شامل اختصاص زمین و کمک‌های دیگر؛ تجهیزات مورد نیاز بیمارستانی که همه ساله سازمان تجهیزات مورد نیاز بیمارستان‌های موجود چابهار را تأمین می‌کند و امسال نیز اهداء یک دستگاه آنژیوگرافی بود

که در استان به جز مرکز استان در ۱۹ شهرستان این امکان وجود ندارد و امسال با دانشگاه علوم پزشکی ایرانشهر هماهنگی‌های لازم انجام شد تا این تجهیزات خریداری و اهدا شود. در حوزه آموزش نیز کمک به آموزش و پرورش و ارتقای کیفیت آموزش از طریق آموزش‌های لازم به معلمان و دانش‌آموزان که همه ساله برگزار می‌گردد؛ امسال هم تصمیم گرفتیم با توجه به اینکه زیرساخت‌های آموزشی خصوصا مدارس مناطق روستایی ضعف دارند، مدارس و نقاطی را هدف‌گذاری کردیم و حدود ۸۵ کلاس درس مهرماه سال ۹۸ آماده شد و دانش‌آموز در سال تحصیلی از این کلاس‌ها استفاده کردند.

این کار بسیار مهمی بود که امسال به صورت خاص برای حوزه آموزش و پرورش انجام شد و با توجه به اینکه بحث آموزش موضوع مهم محور توسعه است، تمام تلاش سازمان این است که با همراهی با آموزش و پرورش، به این حوزه بیشتر از سایر حوزه‌ها بپردازد.

کردی اظهار داشت: یکی از آخرین اقداماتی که در حوزه آموزش صورت گرفت، آغاز عملیات اجرایی مجتمع آموزشی شبانه‌روزی شهید علیمردادی در دهستان پیرسهراب چابهار توسط سازمان منطقه آزاد چابهار بود. با توجه به بعد مسافت و پراکندگی روستاها با فاصله حداکثری ۴۰ کیلومتر و شعاع ۱۵ الی ۴۰ کیلومتری، به جهت جلوگیری از ترک تحصیل به علت نبود سرویس برای دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه دوره دوم و همچنین خطر بالای تصادفات جاده‌ای با موتورسیکلت و استقبال گسترده دانش‌آموزان و اولیاء با طرح شبانه‌روزی در مقطع متوسطه اول، تنها راه برون‌رفت از وضعیت کنونی و اقامت آموزشی شدید در منطقه، ایجاد یک مجتمع شبانه‌روزی بود. ظرفیت خوابگاه این مجتمع آموزشی شبانه‌روزی ۱۵۰ نفر است و دارای ۱۲ کلاس می‌باشد. همچنین کارگاه سبک و سنگین مهارتی، کتابخانه و سالن مطالعه، سالن چندمنظوره ورزشی، سالن اجتماعات، معلم‌سرا، سرایداری، سالن غذاخوری، آشپزخانه و... از دیگر امکانات این مجموعه آموزشی می‌باشد. ساخت این مجتمع آموزشی که از آرزوهای دیرینه شهید علیمردادی بود، در زمینی به مساحت ۵۰۰ مترمربع با برآورد ریالی ساخت ۱۰۰ میلیارد ریال با مشارکت سازمان منطقه آزاد چابهار و یکی از خیرین مدرسه‌ساز، به نام شهید در راه خدمت «حسین علیمردادی» آغاز شده است.

وی افزود: در حال حاضر سازمان منطقه آزاد چابهار در چند حوزه مشغول به فعالیت است که جزء وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی ما محسوب می‌شود؛ در چابهار در تمامی سطوح حوزه آموزش دچار مشکلات عدیده‌ای هستیم، بنابراین توجه به آموزش پایه، تقویت بنیه عملی معلمان، تقویت علمی دانش‌آموزان، زیرساخت‌های آموزش و پرورش، ساخت مدارس که هم‌اکنون در حدود یکصد کلاس درس را در حال آماده‌سازی برای تحویل به آموزش و پرورش هستیم، برگزاری دوره‌های آموزشی برای توانمندسازی معلمان در اولویت‌های سازمان منطقه آزاد چابهار قرار دارد.

کردی گفت: همچنین در حوزه محیط زیست، منطقه آزاد چابهار یکی از مناطق می‌باشد که خود را موظف به رعایت قوانین زیست محیطی کرده است؛ بنابراین در تمامی تصمیمات و اجرای پروژه‌های مهم صنعتی و نیمه صنعتی رعایت قوانین زیست محیطی را به عنوان یک اصل پذیرفته و توجه جدی دارد؛ چراکه به قوانین محیط زیست اعتقاد داریم و معتقدیم برای دستیابی به توسعه همه‌جانبه لازم است که توجه جدی به این بخش صورت گیرد. همچنین دوره‌های آموزشی را در حوزه محیط زیست برگزار کرده‌ایم؛ حمایت از گونه‌های در حال انقراض جانوری و حیوانی ازجمله لاک‌پشت دریایی، تمساح و دلفین را در دستور کار قرار داده‌ایم؛ پاکسازی سواحل از سطح منطقه چابهار اجرا نمودیم. همین طور در حوزه توانمندسازی جامعه محلی اقدامات جدی صورت گرفته ازجمله آموزش زنان، حمایت از کارآفرینی در سطح روستاها؛ برگزاری دوره‌های آموزشی؛ حمایت سازمان‌های مردم‌نهاد که در این راستا فعالیت می‌کنند؛ فعال کردن زنان در حوزه صنعت خصوصا صنایع دستی و سوزن‌دوزی که در این بخش دوره‌های آموزشی برگزار نمودیم و هم زمینه حضور هنرمندان را در نمایشگاه‌های منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی فراهم کردیم.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار در پایان اظهار داشت: بخش دیگری از اقدامات سازمان منطقه آزاد چابهار، رفع احصاء نیازهای جامعه محلی است که ازجمله آن می‌توان به تأمین آب شرب و روستاها اشاره کرد. در آینده نیز بیش از پیش براساس اهداف و موارد تدوین شده در سند مسئولیت اجتماعی سازمان گام برخواهیم داشت.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس اظهار داشت:

رشد ۲۶۰ درصدی صادرات از منطقه آزاد ارس در سال ۹۸

که هم‌اکنون در حال اجرا است، به شرح ذیل می‌باشد:

- قرارداد تهیه، حمل و نصب تجهیزات خط ۱۳۲ کیلو ولت دو مداره در سایت صنایع سنگین
- قرارداد خرید بسته‌بندی، بارگیری، حمل و نقل و تخلیه یک دستگاه پست سیار در سایت صنایع سنگین
- عملیات اجرای باند دوم محور جلفا-تبریز از ۳۰ کیلومتر الی ۲۲ متری و یک دستگاه پل دو دهانه بیست متری و اجرای باند دوم محور جلفا-تبریز از ۳۰ کیلومتر الی ۳۴
- عملیات اجرایی مسیر ایواغلی-گردیان و اتصال به شهرک صنعتی
- قرارداد تعریض جاده مرزی در محدوده نوردوز
- عملیات اجرایی سیویل تکمیل عملیات آماده‌سازی شهرک صنعتی ۲۶۰هکتاری
- عملیات آماده‌سازی معابر دهکده ورزش
- کانالیزاسیون قسمتی از رودخانه مسیل دره دیز
- احداث سالن چندمنظوره ورزشی در خداقفرین
- قرارداد احداث پل ارتباطی شهرک امیرالمومنین به سیات ویلاچی و محدوده سایت آپارتمانی
- عملیات اجرایی مسیر اصلی و دو دستگاه میدان هسسطح و پل دره دیز حد فاصل کمربندی و بلوار کلیسا
- آماده‌سازی انبارهای ضدحریق فاز یک صنعتی و تسهیل شرایط واکناری استیجاری آنها به شرکت‌های تولیدی و تجاری
- تهیه نقشه راه ایجاد هاب ترانزیت و لجستیک زمینی حوزه اوراسیا در زون نوردوز
- ادامه آماده‌سازی زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری منطقه آزاد ارس انجام می‌گیرد و دو بخش ریلی و هوایی نیز پروژه‌های بزرگی نظیر پروژه‌های ریلی جلفا-نوردوز-اصلاوندوز و پروژه ریلی جلفا-چشمه‌ثرا را در حال پیگیری هستیم و برای احداث فرودگاه نیز رایزنی‌های ما برای تأیید محل احداث فرودگاه با تأمین بودجه لازم در حال انجام است.

در حوزه ایجاد شبکه ارتباطی ترکیبی داخلی و خارجی منطقه آزاد ارس در تلاش است با تأمین زیرساخت‌های لازم به بندر خشک مهم و معتبری در شمالغرب کشور تبدیل شود که نه تنها نیازمندی ارتباطی و تجاری فعالین اقتصادی خود را برای بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی تأمین کند، بلکه با جلب بخش مهمی از ظرفیت ترانزیتی کشور به هاب لجستیک و ترانزیت مخصوصاً در حوزه ارتباطی شمال-جنوب و اوراسیا در زون نوردوز تبدیل شود.

همچنین در بخش زیرساخت‌های آموزشی تخصصی منطقه و مبتنی بر نیازمندی‌های بنگاه‌های اقتصادی ارس، با دانشگاه‌های مادر و نیز مراکز علمی-تحقیقاتی در حال کار هستیم و تیم پژوهش فناوری دانشگاه امیرکبیر که متشکل از اساتید طراز اول این دانشگاه هستند و تیم پارک علم و فناوری دانشگاه تهران به صورت دوره‌ای از مراکز صنعتی-تولیدی ارس بازدید کرده و نسبت به ثبت نیازهای تکنولوژیک، سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و مواد اولیه آنها اقدام نموده‌اند. در شرایط تحریم برخی از بنگاه‌های صنعتی منطقه دچار مشکل کمبود قطعات و یا مواد اولیه شده بودند که خوشبختانه از همکاری اساتید دانشگاه امیرکبیر بهره‌مند شدند. تیم پارک علم و فناوری دانشگاه تبریز نیز از اوایل سال ۹۹ طبق برنامه‌ریزی‌های انجام یافته با بکارگیری اساتید و پالیوت نظام آموزشی جدید مهارت محور آموزش انتخاب شده و از ابتدای سال ۱۳۹۹ این برنامه اجرا خواهد شد و خروجی آن هم تربیت نیروی انسانی ماهر و به تبع آن افزایش راندمان بهره‌وری نیروی انسانی و تحقق سرمایه انسانی در این منطقه برای بنگاه‌های اقتصادی ارس خواهد بود.

اقدامات منطقه آزاد ارس در حوزه تأمین زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری

علی‌رغم محدودیت‌های بوجود آمده بر درآمدهای جاری سازمان منطقه آزاد ارس به ویژه در بخش عوارض مربوط به کالاهای تجاری و مسافری و نیز کسر غیرقانونی و غیرموجه درآمدهای عوارض خروج از پایانه‌های مرزی جلفا و نوردوز و واریز آنها به خزانه، این سازمان در ۱۰ ماهه اول سال ۹۸ بیش از ۷۴۰ میلیارد ریال در بخش‌های عمرانی و زیر بنایی خرج کرده است و این رقم نزدیک ۳۰ درصد از بودجه عمرانی خرج شده در بازه زمانی مشابه در سال ۱۳۹۷ بیشتر بوده است. برخی از پروژه‌های زیربنایی ارس

مستولین مربوطه و انجام دیدارها و مکاتبات مفصل با نهادهای مختلف کاهش دهیم. همراهی فعالین اقتصادی منطقه با تلاش‌های ما، باعث شد توجه مراکز تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر به شرایط موجود در منطقه آزاد ارس مخصوصاً محدودیت‌های مضاعف و گام‌های سلیقه‌ای اعمال شده بر بخش‌های تولیدی این منطقه جلب شود؛ به طوری که فراکسیون مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مجلس شورای اسلامی شورای اسلامی با پیگیری‌های خوب آقای دکتر حسن‌نژاد به ارس سفر کردند و از بخش‌های تولیدی، صنعتی و کشاورزی بازدید نمودند و بعد از بازدید نیز در سازمان منطقه آزاد ارس جلسه ویژه و مفصلی تشکیل شد. خوشبختانه با حضور دبیر محترم شورایی مناطق آزاد جناب آقای دکتر بانک، مدیران عامل محترم مناطق برخی دیگر از مناطق آزاد در این جلسه، مسائل و مشکلات فعالین اقتصادی و تولیدکنندگان این مناطق و خصوصاً منطقه آزاد ارس مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با روشن شدن اثر مخرب اعمال بخشنامه‌های سرزمین اصلی به مناطق آزاد، نمایندگان مجلس تصمیمات و پیشنهادهای خوبی را برای رایزنی با مسئولین دولت و ارائه لایحه‌های متناسب با شرایط این مناطق اتخاذ کردند. به صورت کلی رویه مدیریتی ما برای تسهیل شرایط محیطی برای فعالان اقتصادی مبتنی بر رایزنی‌های موثر با اشخاص و نهادهای تصمیم‌گیر با هدف تخفیف اثرات تحریم در وهله اول و تخفیف اثرات تصمیمات مضاعف و مخالف قوانین مناطق آزاد در وهله دوم بود که بحمدالله توفیقات خوبی بدست آوردیم و نتوانستیم چرخ صنعت و تولید را نه تنها در ارس سرپا نگه داریم، بلکه بخش تولید و صنعت ما امروز از رکورد سال‌های پیشین در تولید و صادرات نیز عبور کرده است.

در حوزه عوامل محیطی دیگر، منطقه آزاد ارس ایجاد ارتباط با مراکز و مدیریت‌های مرتبط با روابط اقتصادی خارج کشور نظیر وزارت امورخارجه، کمیسیون‌های مشترک ایران با کشورهای هدف و همسایه ارس، اتاق‌های بازرگانی و خصوصاً کارگروه ملی اوراسیا را به صورت جدی دنبال می‌کند. همچنین پس از آغاز اجرای توافق‌نامه تجارت ترجیحی ایران و اتحادیه اوراسیا در اوایل آبان سال ۱۳۹۸، با هدف بررسی مزایا و فرصت‌های این توافق‌نامه پیش‌نشدت تخصصی «ارس» دروازه ورود به اتحادیه اوراسیا» در دی‌ماه ۹۸ به حضور اساتید و کارشناسان منطقه و استان برگزار کردیم و در این راستا همچنین با شرکت در همایش بین‌المللی «مناطق آزاد، مناطق ویژه و توسعه همکاری‌های اقتصادی با کشورهای همسایه با محوریت صادرات، ترانزیت و اوراسیا» که در مرکز همایش‌های بین‌المللی صداسوسما برگزار شد، مزیت‌های منطقه آزاد ارس را برای شرکت‌کنندگان این همایش برای تولید کالاهای مورد توافق و نیز ترانزیت زمینی کالاهای ایران از زون نوردوز منطقه آزاد ارس به عنوان تنها مرز زمینی ایران و اوراسیا تشریح نمودیم. به علاوه همایش با ایجاد نمایشگاه جنبی، شرکت‌کنندگان آشنایی بیشتری با ظرفیت‌های فعالین تولیدی و صادراتی ارس در بخش‌های صنعتی و کشاورزی منطقه پیدا کردند.

همچنین برای تأمین شرایط مناسب برای تربیت نیروی انسانی ماهر برای بخش‌های تولیدی ارس طبق تفاهم‌نامه دبیرخانه و سازمان فنی و حرفه‌ای و جهاد دانشگاهی به عنوان یکی از گزینه‌های اصلی پالیوت نظام آموزشی جدید مهارت محور ارس انتخاب شده و از ابتدای سال ۱۳۹۹ این برنامه اجرا خواهد شد و خروجی آن هم تربیت نیروی انسانی ماهر و به تبع آن افزایش راندمان بهره‌وری نیروی انسانی و تحقق سرمایه انسانی در این منطقه برای بنگاه‌های اقتصادی ارس خواهد بود.

اقدامات منطقه آزاد ارس در حوزه تأمین زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری

علی‌رغم محدودیت‌های بوجود آمده بر درآمدهای جاری سازمان منطقه آزاد ارس به ویژه در بخش عوارض مربوط به کالاهای تجاری و مسافری و نیز کسر غیرقانونی و غیرموجه درآمدهای عوارض خروج از پایانه‌های مرزی جلفا و نوردوز و واریز آنها به خزانه، این سازمان در ۱۰ ماهه اول سال ۹۸ بیش از ۷۴۰ میلیارد ریال در بخش‌های عمرانی و زیر بنایی خرج کرده است و این رقم نزدیک ۳۰ درصد از بودجه عمرانی خرج شده در بازه زمانی مشابه در سال ۱۳۹۷ بیشتر بوده است. برخی از پروژه‌های زیربنایی ارس

شده است. برای هر کدام از مناطق آزاد براساس توانایی‌ها و امکانات آنها ماموریت‌های خاصی تعریف شده است. به عنوان مثال، ماموریت چاپار ترانزیت کالا، تجارت منطقه‌ای و مبدل شدن به بارانداز کالاها و مواد اولیه منطقه‌ای است. ماموریت محوری قشم، عرضه سوخت و خدمات جنبی، صنایع بزرگ به ویژه صنایع بزرگ مرتبط با نفت و گاز، فن‌آوری‌های زیستی پیشرفته، خدمات فنی مهندسی، فن‌وپارک ملی و صادرات مجدد کالا است و منطقه آزاد کیش نیز می‌بایستی در زمینه توریسم و گردشگری، تمرکز خدمات فرهنگی-رفاهی، صنایع پیشرفته، فن‌آوری اطلاعات، ایجاد بورس خدمات تجاری نفت و کالاهای نفتی و مرکزیت یافتن در زمینه نمایشگاه‌ها و همایش‌های بین‌المللی و منطقه‌ای ایفای نقش نماید.

همچنانکه با کشورهای آذربایجان، ارمنستان، نخجوان و ترکیه با وجود بستر مناسب ارتباطات اجتماعی و فرهنگی با کشورهای مذکور، برخورداری از شبکه‌های مناسب ارتباط ترانزیتی با سایر نقاط کشور، قرارگیری در کریدورهای بین‌المللی حمل و نقل، برخورداری از پشتیبانی مادرشهر تبریز، پل ارتباطی با کشورهای CIS و اتحادیه اروپا، راه‌آهن با سابقه یکصد ساله و گمرک با سابقه ۶۰ساله از ویژگی‌های خاصی بود که منطقه آزاد ارس نیز با هدف توسعه صنعتی، کشاورزی، تجاری-ترانزیتی و گردشگری مبتنی بر مولفه‌های موجود در یک اقتصاد دانش‌بنیان در سرحدات شمالغرب ایران به سال ۱۳۸۳ ایجاد شد. در بیش از ۱۵سال گذشته از تاسیس منطقه آزاد ارس، شاهد اتفاقات خیره‌کننده در ارس هستیم و این منطقه با داشتن اسناد توسعه‌ای مبتنی بر مزیت‌های ذاتی و در اولویت بودن تأمین زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری در بخش‌های صنعت، کشاورزی، گردشگری و تجارت-ترانزیت کوشیده است شکوفایی اقتصادی را با همراهی سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی ایجاد نماید. اواخر سال ۱۳۹۵ سه تن از پژوهشگران دانشگاه پیام نور به نام‌های حسین عباسی، حسین میرزایی و مهدیه احمدی طی یک تحقیق میدانی براساس توزیع پرسشنامه و مصاحبه با کارشناسان، مدیران و فعالین اقتصادی ارس تحت عنوان «بررسی عملکرد مؤثر آزاد ارس از منظر صادرات»، مهم‌ترین عوامل منطقه رشد صادرات از منطقه آزاد ارس را مورد مطالعه قرار دادند و بر اساس نتایج آن:

عوامل محیطی شامل: مواد اولیه ارزان، نیروی کار ماهر و ارزان، مکان‌یابی صحیح، وضعیت سیاسی کشور در داخل و خارج، وضعیت فرهنگی کشور در عرصه جهانی، ثبات اقتصادی کشور، وجود رقیبان جدی در منطقه و ثبات سیاسی کشور

عوامل زیربنایی شامل: وجود تاسیسات زیربنایی مانند آب و حامل‌های انرژی، وجود زیرساخت‌های ارتباطی (تلفن، اینترنت، پست و...)، وجود زیرساخت‌های حمل و نقل، وجود زیرساخت‌های فرودگاهی، ارائه خدمات آموزشی (آموزش عالی و ایجاد مراکز مشاوره صادرات)، وجود انبارهای مناسب و خدمات عمومی و رفاهی هتل و موسسات پیشرفته خدمات درمانی)

عوامل اقتصادی شامل: بازاربایی نوین، وجود تعاونی بازار یابی صادراتی، توجه ویژه به هزینه‌های عمرانی برای ایجاد و توسعه پروژه‌های زیربنایی، ثبات سیاست‌های تعیین نرخ ارز، ایجاد موسسات پولی و بانکی معتبر داخلی و خارجی

عوامل مرتبط با نظام حقوقی شامل: معافیت‌های مالیاتی به بخش تولید و صادرات، اعطای تسهیلات بانکی با نرخ پایین، ارائه خدمات مختلف بیمه‌ای و معافیت از عوارض گمرکی

به ترتیب اولویت‌های ذکر شده به عنوان مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در توسعه صادرات از منطقه آزاد ارس می‌باشند. پژوهشگران این تحقیق در بخش پیشنهادات خود عنوان کرده‌اند که برای افزایش صادرات از منطقه آزاد ارس باید زیرساخت‌هایی نظام بانکی و بیمه‌ای با رویکرد بین‌المللی ایجاد شود و همچنین با رفع کمبودهای موجود در زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری، زیرساخت‌های ارتباطی (ریلی، جاده‌ای و هوایی)، انبارداری و لجستیک و افزایش کیفیت خدمات عمومی و رفاهی با تکیه بر موقعیت خاص جغرافیایی ارس اقدام گردد.

حالا در ادامه گزارش می‌خواهیم عملکرد منطقه آزاد ارس را از منظر صادرات و اقدامات انجام شده در تقویت سیستم اقتصادی صادرات‌گرا براساس چهارچوب و نتایج تحقیق یاد شده در طول سال ۱۳۹۸ را از دیدگاه مهندس محسن نریمان رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس بررسی نماییم.

با عنایت به گستره زیاد سوالات مطرح شده در مصاحبه با مهندس نریمان و پاسخ‌های وی به این پرسش‌ها، برای ساختارسازی مصاحبه براساس قالب تحقیق یاد شده، نقطه نظرات مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس متناسب هر بخش به صورت نقل به مضمون آورده شده است.

اقدامات منطقه آزاد ارس در حوزه عوامل محیطی

با عنایت به تحت فشار قرار گرفتن اقتصاد کشور بعد از اعمال تحریم‌های اقتصادی از سوی ایالات متحده و تلاش‌های دولت برای غلبه بر این شرایط و ایجاد ثبات در وضعیت اقتصادی کشور، متأسفانه شاهد اعمال برخی محدودیت‌های مضاعف و خلاف قوانین ذاتی مناطق آزاد بر فعالیت‌های اقتصادی مناطق آزاد خصوصاً در حوزه ثبت سفارش‌ها، واردات مواد اولیه و تجهیزات بودیم. اما با درک شرایط کشور تلاش کردیم آثار این وضعیت را با رایزنی‌های فشرده با

مناطق آزاد از ابتدا، به عنوان راهکاری برای توسعه کشورها در قالب استراتژی‌هایی چون استراتژی توسعه صادرات به جای راهبرد توریک مناطق آزاد براساس اصل مزیت‌های نسبی و راهبرد به کارگیری تجارت خارجی به عنوان عامل محرکه توسعه در نظر گرفته شدند. بنابراین، مبنای تئوریک مناطق آزاد براساس سه استراتژی مهم توسعه اقتصادی قابل بررسی است:

- جایگزینی استراتژی توسعه صادرات به جای استراتژی واردات
- استراتژی با تکیه بر مزیت‌های تولیدی صادرات‌گرا
- استراتژی به کارگیری تجارت خارجی به عنوان موتور محرکه توسعه

در استراتژی جایگزینی واردات، کشورها به دنبال تولید کالاهایی هستند که در بازار داخلی به آن نیاز شدید وجود دارد و برای تأمین این نیاز، کشور در حال واردات آن است. این استراتژی در طول دهه‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۶۰ میلادی در بسیاری از کشورهای در حال توسعه پیاده شده است. عمده‌ترین اهداف از انتخاب این راهبرد، رهایی از وابستگی وارداتی و رسیدن به استقلال اقتصادی تحت تأثیر فضای گفتمانی موجود بین‌المللی و رهایی از استعمار و استثمار اقتصادی بود. بعدها با شکست نسبی برنامه‌ها و سیاست‌های خودکفایی اقتصادی و صنعتی در این کشورها، اعتبار این استراتژی نیز مورد تردید قرار گرفت. از سوی دیگر، موفقیت تحریم‌های استراتژی گسترش صادرات را انتخاب کرده بودند، نامناسب بودن اجرای استراتژی جایگزینی واردات را مورد تأیید قرار داد. در استراتژی توسعه صادرات کشورها به دنبال نفوذ به بازارهای جهانی و تولید کالاهایی هستند که توان رقابت با کالاهای دیگر کشورها را داشته باشد. نتیجه عملی انتخاب این استراتژی توجه و تمرکز بر مزیت‌های نسبی داخلی در امر سرمایه‌گذاری و تولید بود و ثابت کرد که فاکتور موثر وجود فضای رقابتی عاملی برای کارآمد نمودن تولیدکنندگان داخلی است. اما در استراتژی جایگزینی واردات تأکید اولیه بر مزیت‌های نسبی در تولید داخلی نبود، بلکه تأکید بر تولید کالاهایی است که تقاضای داخلی به آن وجود دارد و چه بسا که کشور در تولید این کالاها مزیت نسبی هم نداشته باشد. متأسفانه در نتیجه اجرای این استراتژی، امر حمایت از صنایع مصلحتی داخلی ضروری می‌گردد و همین حمایت‌ها عموماً باعث عدم کارایی، رقابت‌ناپذیری، ضعف تحقیقات و بروز رسانی محصول تولیدی و در نهایت احجاف بر مشتریان این بنگاه‌ها می‌شود. به همین خاطر است که برخی از نظریه‌پردازان اقتصادی داخلی و خارجی، یکی از مهم‌ترین عوامل ضعف صنایع بزرگ و ناکارآمدی بنگاه‌هایی نظیر خودروسازی در ایران را ناشی از جهت‌گیری نادرست اولیه در انتخاب این صنایع می‌دانند که یکی خرد ناشی از اتخاذ استراتژی جایگزینی واردات در برنامه‌های چهارم و پنجم قبل از انقلاب و همچنین برنامه اول توسعه بعد از انقلاب بوده است.

در این شرایط ایجاد مناطق آزاد گامی موثر برای چرخش اقتصاد ملی از استراتژی جایگزینی واردات به استراتژی توسعه صادرات تلقی می‌گردد؛ چون در مناطق آزاد، هدف تکیه بر مزیت‌های نسبی موجود در تولید و بهره‌گیری از تجارت خارجی به عنوان موتور محرکه توسعه است.

اندیشه تاسیس و راهاندازی مناطق آزاد در ایران از دهه ۱۳۳۰ شکل گرفته، در آن سال‌ها با توجه به وجود مشکلات ناشی از فقدان تسهیلات و تاسیسات مورد نیاز برای نگهداری کالاهای وارده به کشور، در بنادر جنوبی ضرورت ایجاد مناطق آزاد در احساس می‌شد. در اسفندماه سال ۱۳۳۹، قانونی تحت عنوان «قانون معافیت از حقوق و عوارض گمرکی کالاهایی که به منظور استفاده، مصرف و فروش وارد بعضی از جزایر خلیج فارس می‌شوند» به تصویب رسید که به موجب آن به دولت اجازه داده شد در هر یک از جزایر خلیج فارس که مقتضی بداند، کلیه کالاهایی را که به منظور مصرف، استفاده و فروش در فروشگاه‌ها وارد جزیره مذکور می‌شوند، از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی، سود بازرگانی، حق انحصار، عوارض مختلف و حق ثبت سفارش معاف نماید. بعد از انقلاب و پایان جنگ تحمیلی نیز، سه منطقه آزاد تجاری-صنعتی کیش، قشم و چاپار به دنبال تصویب برنامه اول توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و موافقت مجلس با تاسیس این مناطق طبق تبصره ۱۹ برنامه به ترتیب در سال‌های ۶۸، ۶۸، ۶۸ و ۷۰ بدون برخورداری از قانونی مشخص فعالیت خود را آغاز نمودند. اما قانون چگونگی تشکیل و اداره این مناطق در شهرپورماه سال ۱۳۷۲ به تصویب مجلس رسید و هیچ وقت هم به صورت کامل اجرا نشد.

طبق ماده (یک) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوبه مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۰۷/۰۶/۱۳۷۲، اهداف تشکیل مناطق آزاد در ایران «تسریع در امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی» بیان شده است. رسالت و ماموریت‌های مناطق آزاد در سطح ملی طبق اهداف مندرج در ماده (پنج) اساسنامه سازمان‌های این مناطق هم مواردی مانند: ایفای نقش شایسته در اقتصاد ملی، بهبود رفاه اجتماعی همه جانبه و اهمیت و نقش مناطق در ارتقای امنیت ملی تعریف

گزارش: صادق پورصادق

مناطق آزاد از ابتدا، به عنوان راهکاری برای توسعه کشورها در قالب استراتژی‌هایی چون استراتژی توسعه صادرات به جای راهبرد واردات و استراتژی استفاده از اصل مزیت‌های نسبی و راهبرد به کارگیری تجارت خارجی به عنوان عامل محرکه توسعه در نظر گرفته شدند. بنابراین، مبنای تئوریک مناطق آزاد براساس سه استراتژی مهم توسعه اقتصادی قابل بررسی است:

- جایگزینی استراتژی توسعه صادرات به جای استراتژی واردات
- استراتژی با تکیه بر مزیت‌های تولیدی صادرات‌گرا
- استراتژی به کارگیری تجارت خارجی به عنوان موتور محرکه توسعه

در استراتژی جایگزینی واردات، کشورها به دنبال تولید کالاهایی هستند که در بازار داخلی به آن نیاز شدید وجود دارد و برای تأمین این نیاز، کشور در حال واردات آن است. این استراتژی در طول دهه‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۶۰ میلادی در بسیاری از کشورهای در حال توسعه پیاده شده است. عمده‌ترین اهداف از انتخاب این راهبرد، رهایی از وابستگی وارداتی و رسیدن به استقلال اقتصادی تحت تأثیر فضای گفتمانی موجود بین‌المللی و رهایی از استعمار و استثمار اقتصادی بود. بعدها با شکست نسبی برنامه‌ها و سیاست‌های خودکفایی اقتصادی و صنعتی در این کشورها، اعتبار این استراتژی نیز مورد تردید قرار گرفت. از سوی دیگر، موفقیت تحریم‌های استراتژی گسترش صادرات را انتخاب کرده بودند، نامناسب بودن اجرای استراتژی جایگزینی واردات را مورد تأیید قرار داد. در استراتژی توسعه صادرات کشورها به دنبال نفوذ به بازارهای جهانی و تولید کالاهایی هستند که توان رقابت با کالاهای دیگر کشورها را داشته باشد. نتیجه عملی انتخاب این استراتژی توجه و تمرکز بر مزیت‌های نسبی داخلی در امر سرمایه‌گذاری و تولید بود و ثابت کرد که فاکتور موثر وجود فضای رقابتی عاملی برای کارآمد نمودن تولیدکنندگان داخلی است. اما در استراتژی جایگزینی واردات تأکید اولیه بر مزیت‌های نسبی در تولید داخلی نبود، بلکه تأکید بر تولید کالاهایی است که تقاضای داخلی به آن وجود دارد و چه بسا که کشور در تولید این کالاها مزیت نسبی هم نداشته باشد. متأسفانه در نتیجه اجرای این استراتژی، امر حمایت از صنایع مصلحتی داخلی ضروری می‌گردد و همین حمایت‌ها عموماً باعث عدم کارایی، رقابت‌ناپذیری، ضعف تحقیقات و بروز رسانی محصول تولیدی و در نهایت احجاف بر مشتریان این بنگاه‌ها می‌شود. به همین خاطر است که برخی از نظریه‌پردازان اقتصادی داخلی و خارجی، یکی از مهم‌ترین عوامل ضعف صنایع بزرگ و ناکارآمدی بنگاه‌هایی نظیر خودروسازی در ایران را ناشی از جهت‌گیری نادرست اولیه در انتخاب این صنایع می‌دانند که یکی خرد ناشی از اتخاذ استراتژی جایگزینی واردات در برنامه‌های چهارم و پنجم قبل از انقلاب و همچنین برنامه اول توسعه بعد از انقلاب بوده است.

در این شرایط ایجاد مناطق آزاد گامی موثر برای چرخش اقتصاد ملی از استراتژی جایگزینی واردات به استراتژی توسعه صادرات تلقی می‌گردد؛ چون در مناطق آزاد، هدف تکیه بر مزیت‌های نسبی موجود در تولید و بهره‌گیری از تجارت خارجی به عنوان موتور محرکه توسعه است.

اندیشه تاسیس و راهاندازی مناطق آزاد در ایران از دهه ۱۳۳۰ شکل گرفته، در آن سال‌ها با توجه به وجود مشکلات ناشی از فقدان تسهیلات و تاسیسات مورد نیاز برای نگهداری کالاهای وارده به کشور، در بنادر جنوبی ضرورت ایجاد مناطق آزاد در احساس می‌شد. در اسفندماه سال ۱۳۳۹، قانونی تحت عنوان «قانون معافیت از حقوق و عوارض گمرکی کالاهایی که به منظور استفاده، مصرف و فروش وارد بعضی از جزایر خلیج فارس می‌شوند» به تصویب رسید که به موجب آن به دولت اجازه داده شد در هر یک از جزایر خلیج فارس که مقتضی بداند، کلیه کالاهایی را که به منظور مصرف، استفاده و فروش در فروشگاه‌ها وارد جزیره مذکور می‌شوند، از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی، سود بازرگانی، حق انحصار، عوارض مختلف و حق ثبت سفارش معاف نماید. بعد از انقلاب و پایان جنگ تحمیلی نیز، سه منطقه آزاد تجاری-صنعتی کیش، قشم و چاپار به دنبال تصویب برنامه اول توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و موافقت مجلس با تاسیس این مناطق طبق تبصره ۱۹ برنامه به ترتیب در سال‌های ۶۸، ۶۸، ۶۸ و ۷۰ بدون برخورداری از قانونی مشخص فعالیت خود را آغاز نمودند. اما قانون چگونگی تشکیل و اداره این مناطق در شهرپورماه سال ۱۳۷۲ به تصویب مجلس رسید و هیچ وقت هم به صورت کامل اجرا نشد.

طبق ماده (یک) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوبه مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۰۷/۰۶/۱۳۷۲، اهداف تشکیل مناطق آزاد در ایران «تسریع در امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی» بیان شده است. رسالت و ماموریت‌های مناطق آزاد در سطح ملی طبق اهداف مندرج در ماده (پنج) اساسنامه سازمان‌های این مناطق هم مواردی مانند: ایفای نقش شایسته در اقتصاد ملی، بهبود رفاه اجتماعی همه جانبه و اهمیت و نقش مناطق در ارتقای امنیت ملی تعریف

مناطق آزاد از ابتدا، به عنوان راهکاری برای توسعه کشورها در قالب استراتژی‌هایی چون استراتژی توسعه صادرات به جای راهبرد توریک مناطق آزاد براساس اصل مزیت‌های نسبی و راهبرد به کارگیری تجارت خارجی به عنوان عامل محرکه توسعه در نظر گرفته شدند. بنابراین، مبنای تئوریک مناطق آزاد براساس سه استراتژی مهم توسعه اقتصادی قابل بررسی است:

- جایگزینی استراتژی توسعه صادرات به جای استراتژی واردات
- استراتژی با تکیه بر مزیت‌های تولیدی صادرات‌گرا
- استراتژی به کارگیری تجارت خارجی به عنوان موتور محرکه توسعه

در استراتژی جایگزینی واردات، کشورها به دنبال تولید کالاهایی هستند که در بازار داخلی به آن نیاز شدید وجود دارد و برای تأمین این نیاز، کشور در حال واردات آن است. این استراتژی در طول دهه‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۶۰ میلادی در بسیاری از کشورهای در حال توسعه پیاده شده است. عمده‌ترین اهداف از انتخاب این راهبرد، رهایی از وابستگی وارداتی و رسیدن به استقلال اقتصادی تحت تأثیر فضای گفتمانی موجود بین‌المللی و رهایی از استعمار و استثمار اقتصادی بود. بعدها با شکست نسبی برنامه‌ها و سیاست‌های خودکفایی اقتصادی و صنعتی در این کشورها، اعتبار این استراتژی نیز مورد تردید قرار گرفت. از سوی دیگر، موفقیت تحریم‌های استراتژی گسترش صادرات را انتخاب کرده بودند، نامناسب بودن اجرای استراتژی جایگزینی واردات را مورد تأیید قرار داد. در استراتژی توسعه صادرات کشورها به دنبال نفوذ به بازارهای جهانی و تولید کالاهایی هستند که توان رقابت با کالاهای دیگر کشورها را داشته باشد. نتیجه عملی انتخاب این استراتژی توجه و تمرکز بر مزیت‌های نسبی داخلی در امر سرمایه‌گذاری و تولید بود و ثابت کرد که فاکتور موثر وجود فضای رقابتی عاملی برای کارآمد نمودن تولیدکنندگان داخلی است. اما در استراتژی جایگزینی واردات تأکید اولیه بر مزیت‌های نسبی در تولید داخلی نبود، بلکه تأکید بر تولید کالاهایی است که تقاضای داخلی به آن وجود دارد و چه بسا که کشور در تولید این کالاها مزیت نسبی هم نداشته باشد. متأسفانه در نتیجه اجرای این استراتژی، امر حمایت از صنایع مصلحتی داخلی ضروری می‌گردد و همین حمایت‌ها عموماً باعث عدم کارایی، رقابت‌ناپذیری، ضعف تحقیقات و بروز رسانی محصول تولیدی و در نهایت احجاف بر مشتریان این بنگاه‌ها می‌شود. به همین خاطر است که برخی از نظریه‌پردازان اقتصادی داخلی و خارجی، یکی از مهم‌ترین عوامل ضعف صنایع بزرگ و ناکارآمدی بنگاه‌هایی نظیر خودروسازی در ایران را ناشی از جهت‌گیری نادرست اولیه در انتخاب این صنایع می‌دانند که یکی خرد ناشی از اتخاذ استراتژی جایگزینی واردات در برنامه‌های چهارم و پنجم قبل از انقلاب و همچنین برنامه اول توسعه بعد از انقلاب بوده است.

در این شرایط ایجاد مناطق آزاد گامی موثر برای چرخش اقتصاد ملی از استراتژی جایگزینی واردات به استراتژی توسعه صادرات تلقی می‌گردد؛ چون در مناطق آزاد، هدف تکیه بر مزیت‌های نسبی موجود در تولید و بهره‌گیری از تجارت خارجی به عنوان موتور محرکه توسعه است.

اندیشه تاسیس و راهاندازی مناطق آزاد در ایران از دهه ۱۳۳۰ شکل گرفته، در آن سال‌ها با توجه به وجود مشکلات ناشی از فقدان تسهیلات و تاسیسات مورد نیاز برای نگهداری کالاهای وارده به کشور، در بنادر جنوبی ضرورت ایجاد مناطق آزاد در احساس می‌شد. در اسفندماه سال ۱۳۳۹، قانونی تحت عنوان «قانون معافیت از حقوق و عوارض گمرکی کالاهایی که به منظور استفاده، مصرف و فروش وارد بعضی از جزایر خلیج فارس می‌شوند» به تصویب رسید که به موجب آن به دولت اجازه داده شد در هر یک از جزایر خلیج فارس که مقتضی بداند، کلیه کالاهایی را که به منظور مصرف، استفاده و فروش در فروشگاه‌ها وارد جزیره مذکور می‌شوند، از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی، سود بازرگانی، حق انحصار، عوارض مختلف و حق ثبت سفارش معاف نماید. بعد از انقلاب و پایان جنگ تحمیلی نیز، سه منطقه آزاد تجاری-صنعتی کیش، قشم و چاپار به دنبال تصویب برنامه اول توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و موافقت مجلس با تاسیس این مناطق طبق تبصره ۱۹ برنامه به ترتیب در سال‌های ۶۸، ۶۸، ۶۸ و ۷۰ بدون برخورداری از قانونی مشخص فعالیت خود را آغاز نمودند. اما قانون چگونگی تشکیل و اداره این مناطق در شهرپورماه سال ۱۳۷۲ به تصویب مجلس رسید و هیچ وقت هم به صورت کامل اجرا نشد.

طبق ماده (یک) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوبه مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۰۷/۰۶/۱۳۷۲، اهداف تشکیل مناطق آزاد در ایران «تسریع در امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی» بیان شده است. رسالت و ماموریت‌های مناطق آزاد در سطح ملی طبق اهداف مندرج در ماده (پنج) اساسنامه سازمان‌های این مناطق هم مواردی مانند: ایفای نقش شایسته در اقتصاد ملی، بهبود رفاه اجتماعی همه جانبه و اهمیت و نقش مناطق در ارتقای امنیت ملی تعریف

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو اظهار داشت:

شکوفایی و توسعه همه جانبه منطقه آزاد ماکو در سال ۹۹

گزارش:

روابط عمومی سازمان منطقه آزاد ماکو

منطقه آزاد ماکو، شامل شهرهای ماکو، شوط و پلدشت، پهناورترین منطقه آزاد ایران و دومین منطقه آزاد جهان از منظر وسعت، یکی از پرطرفدارترین مناطق آزاد کشور محسوب می‌شود. ماکو به عنوان تنها دروازه ورود ایران به اروپا از دیرباز تاکنون مرکز تجارت و تعاملات اقتصادی و تجاری با کشورهای مختلف دنیا بوده است.

احداث و ایجاد زیرساخت‌های عظیم از جمله ساخت بزرگراه‌ها و اتوبان‌ها، نیروگاه، بهسازی مرز بازرگان، احداث فرودگاه بین‌المللی منطقه آزاد ماکو و ده‌ها ابرپروژه دیگر با سرمایه‌گذاری مستقیم سازمان منطقه آزاد ماکو در یکی از مناطق محروم مرزی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری ارزشمندی را پیش روی فعالان اقتصادی گشوده است.

اتمام پروژه‌های نیمه‌تمام عمرانی، تسهیل و جذب سرمایه‌گذاری، مدیریت واحد و یکپارچگی دستگاه‌های اجرایی و مراکز تصمیم‌گیری، کاهش بوروکراسی اداری در منطقه در راستای تسهیل تجارت و رونق کسب و کار و نیز تلاش برای ایجاد یک حکمرانی مطلوب اسلامی برای الگو قرار دادن به دیگر نقاط کشور، رویکرد سازمان منطقه آزاد ماکو در سال ۹۸ بوده است.

این منطقه به عنوان بهشت سرمایه‌گذاران معرفی شده است که با دارا بودن مزیت‌های منحصربه‌فرد و با برنامه‌ها و هدفگذاری‌هایی که سازمان منطقه آزاد ماکو در دست اقدام و اجرا دارد، افق روشنی را پیش روی فعالین اقتصادی قرار داده است که بی‌تردید دستیابی به تمامی اهداف و ماموریت‌ها براساس یک نقشه راه دقیق میسر خواهد شد.

صدور ۱۲۰۰ مجوز فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد ماکو

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو با بیان گوشه‌ای از عملکرد یک ساله این سازمان در سال ۹۸ گفت: جهت بهره‌مندی فعالان اقتصادی منطقه از مزایای قانونی مناطق آزاد، از ابتدای سال ۹۸ تاکنون بیش از ۱۲۰۰ مجوز فعالیت اقتصادی برای فعالیت‌های تجاری، خدماتی، بانکداری، صنعتی، فنی و مهندسی و... صادر و تمدید شده است که این مجوزها، مبنای هر نوع فعالیت در منطقه می‌باشد. همچنین تعداد بیش از ۸۰۰ کارت بازرگانی از ابتدای سال تاکنون صادر و تمدید شده است. همچنین نخستین میز ملی لجستیک ایران و همایش توسعه صادرات با حضور بیش از ۱۰۰ نفر شرکت کننده در منطقه آزاد ماکو برگزار گردید.

رشد ۲۰ درصدی واحدهای صنعتی و معدنی فعال ماکو

محمدرضا عبدالرحیمی اظهار داشت: در حوزه صنایع نیز با حضور ایمیدرو و ایپاسکو در منطقه آزاد ماکو، پهنه‌های اکتشافی منطقه جهت انجام عملیات اکتشافی به ایمیدرو واگذار گردید. همچنین طرح فعال‌سازی معادن کوچک با حضور ایپاسکو در حال پیگیری است.

وی افزود: در طول سال ۹۸ بیش از ۳۰ فقره پروانه بهره‌برداری صنعتی و معدنی صادر شده و بهره‌برداری از این واحدهای تولیدی منجر به اشتغال‌زایی ۱۷۱۷ نفر و سرمایه‌گذاری بیش از ۱۶۰۰ میلیارد ریال داخلی و ۱۰ میلیون دلار خارجی شده است. از این میان، ۳۴ فقره پروانه بهره‌برداری برای ماده معدنی مرمیت مشکی صادر گردیده که در رده سنگ‌های تزئینی بی‌نظیر بوده و توانسته در مدت زمان کمتر از یک سال، سهم قابل توجهی از بازارهای خارجی را به خود اختصاص دهد.

رئیس هیات مدیره منطقه آزاد ماکو ادامه داد: با اجرای برنامه‌ریزی‌های انجام شده، تعداد واحدهای صنعتی و معدنی فعال در سال ۹۸ با رشد بیش از ۲۰ درصدی نسبت به سال ۹۷ به ۱۲۰ واحد رسیده که در حوزه صنعت بیش از ۹۰ درصد واحدها در حال فعالیت هستند که از این تعداد، ۱۲ واحد تولیدی متوسط و بزرگ بوده و مابقی خرد و کوچک می‌باشند.

عبدالرحیمی تصریح کرد: از ابتدای شکل‌گیری منطقه آزاد ماکو، اشتغال‌زایی ایجاد شده در بخش صنعت و معدن به بیش از ۵۰۰ هزار نفر و سرمایه‌گذاری بالغ بر ۹۳۰۰ میلیارد ریال داخلی و ۱۲۶ میلیون دلار خارجی رسیده، به طوری که سهم سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی

تقریباً پایاپای بوده است.

تعریف فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری در منطقه آزاد ماکو

وی در تشریح اقدامات حوزه جذب سرمایه‌گذاری نیز گفت: صدور ۱۸ مجوز سرمایه‌گذاری غیرصنعتی با مجموع سرمایه‌گذاری ۲۷۰۰۰ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری داخلی و ۴۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در طول سال ۹۸ در منطقه آزاد ماکو صورت گرفت.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو ادامه داد: در طول سال ۹۸، ۱۵ کمپسین سرمایه‌گذاری برگزار و به ۲۱۹ درخواست سرمایه‌گذاری رسیدگی شد.

عبدالرحیمی اظهار کرد: از سرمایه‌گذاری‌های بزرگی که در منطقه رقم خورده است، می‌توان به سرمایه‌گذاری ۴۰ میلیون دلاری سرمایه‌گذاران چینی در زمینه استخراج رمز ارز، مرکز داده‌پردازی و سرورهای اینترنتی بین‌المللی با مشارکت سازمان منطقه آزاد ماکو، احداث گاوداری ۱۰۰۰۰ راسی با سرمایه‌گذاری ۱۸۰۰ میلیارد ریال در فاز اول و اشتغال ۳۰۰ نفر، احداث مجتمع سردخانه و کشتارگاه، واحد پرورش بز سان، مجتمع تفریحی و زیپ‌لاین و غیره اشاره کرد.

وی اذعان نمود: به استناد مجوزهای سرمایه‌گذاری غیرصنعتی صادر شده، پیش‌بینی می‌شود، برای ۱۰۴۶ نفر اشتغال مستقیم ایجاد گردد.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد ماکو ادامه داد: از اقدامات خوبی که طی سال گذشته در معاونت اقتصادی سازمان صورت گرفته، می‌توان به تشکیل کمیته پوشش، احصاء و فرصت‌آفرینی اشاره کرد. وظیفه این کمیته شناسایی پتانسیل‌های سرمایه‌گذاری منطقه، انجام مطالعات امکان‌سنجی، اولویت‌بندی طرح‌ها و در نهایت برگزاری فراخوان‌های جذب سرمایه‌گذاری است که طی سال گذشته، ۵۰ فرصت جدید سرمایه‌گذاری تعریف شد و برای انجام مطالعات به مشاور ذی‌صلاح واگذار شده است. همچنین اقدامات لازم برای برگزاری فراخوان برای ۱۰ فرصت سرمایه‌گذاری جدید انجام شد که از بین آنها، فراخوان جذب برای ۴ طرح، برگزار گردید.

بازنگری شیوه‌نامه‌های سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد ماکو

عبدالرحیمی تاکید کرد: به منظور کاهش بروکراسی اداری و کوتاه نمودن فرآیند سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار، شیوه‌نامه‌های سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد ماکو در روزهای پایانی سال بازنگری شده و به تصویب هیات مدیره رسید و همچنین به منظور بهبود نظارت سازمان بر طرح‌های سرمایه‌گذاری، کمیته نظارت سازمان تشکیل و شیوه‌نامه آن نگارش گردید و انتظار می‌رود در سال آتی ضمن بهبود و ساماندهی بهتر نظارت بر پروژه‌های سرمایه‌گذاری، پروژه‌هایی که به نوعی دارای مشکلات اجرایی هستند و از پیشرفت مناسبی برخوردار نیستند، تعیین تکلیف گردند.

وی در تشریح اقدامات بخش کشاورزی منطقه نیز گفت: از ابتدای سال ۹۸ در بخش کشاورزی بیش از ۷۰ درخواست سرمایه‌گذاری دریافت شده است که پس از بررسی این درخواست‌ها، ۲۲۱ هکتار از اراضی ملی منطقه به سرمایه‌گذاران واجد شرایط واگذار شده است، که این میزان واگذاری باعث جذب ۱۴۵۰ میلیارد ریال سرمایه سرمایه‌گذاری در زمینه‌های مختلف شده و برای بیش از ۲۳۴ نفر به صورت مستقیم اشتغال صورت گرفته است. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو تصریح کرد: مهم‌ترین سرمایه‌گذاری‌های انجام شده، واگذاری زمین برای احداث کشتارگاه صنعتی توسط شرکت بیان تجارت نوین ایرانیان با سرمایه‌گذاری ۱۳۰ میلیارد ریال می‌باشد.

فراوانی از سال ۹۱ مواجه بوده که بالغ بر ۱۰۰۰ شرکت و موسسه را شامل می‌شد؛ در این خصوص با توجه به درخواست و پیگیری دبیرخانه هیات ماده ۹ اشخاص حقوقی کشور، اغلب شرکت‌های صوری که با یک نشانی صندوق پستی ثبت شده بود و اشخاصی که با نشانی صوری یا کدپستی تکراری ثبت شده‌اند، شناسایی و شناسه ملی آنها به حالت تعلیق درآمد و به مکاتبات مرتبط در این خصوص خاتمه داده شد.

فعال‌سازی پروژه‌های نیمه‌تمام در منطقه آزاد ماکو

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو در خصوص پروژه‌های عمرانی این منطقه گفت: معتقدیم برای دستیابی مناطق آزاد به اهداف کلان خود از جمله کمک به تقویت اقتصاد ملی و پیوند آن با اقتصادهای منطقه‌ای و بین‌الملل و کمک به توسعه و عمران و آبادانی منطقه‌ای، بعد از ثبات محیط کلان سیاسی و اقتصادی، موقعیت و مکان‌یابی مناسب، دسترسی به بازارها و منابع و مواد اولیه و نیروی کار، باید از زیرساخت‌های فیزیکی مناسب در حوزه امور زیربنایی و دسترسی‌ها یعنی مدهای مختلف حمل و نقل و ارتباطات برخوردار باشند.

وی تصریح کرد: به همین دلیل اولویت اصلی بنده در منطقه آزاد ماکو این شد که پروژه‌های زیرساختی که از سال‌های گذشته شروع شده و هنوز به اتمام نرسیده بود را سریعاً بررسی و بازمهندسی اجرایی و ارزش‌نمایی و بازتدبیر امور مشاوران و پیمانکاران کارها را تسریع کنیم که حتماً در یک بازه زمانی منطقی به اتمام برسد؛ پروژه‌های متعددی شروع شده و هزینه‌های زیادی طی این سال‌ها صرف شده است که برخی به اتمام رسیده ولیکن بسیاری هم نیمه‌تمام و برخی هم متوقف شده بوده است. لذا فعال‌سازی پروژه‌ها که بعضاً هم متوقف بودند یا بسیار کند پیش می‌رفتند، در دستورکار قرار گرفت که در این چهارماه گذشته علیرغم اینکه در فصل آب و هوایی نسبتاً پر مانع برای کارهای عمرانی قرار داشتیم، اکثر پروژه‌ها جان تازه‌ای گرفتند و فعال شدند که نسبت به گذشته پیشرفت‌های بسیار خوبی هم داشته‌اند.

عبدالرحیمی اظهار داشت: تسهیل فرآیندهای منطقه آزاد، چابکی سازمانی، توانمندسازی نیروی انسانی، دانایی‌محور کردن نیروی انسانی، سرعت دادن به کارها و تسهیل فرآیندهای درون سازمان به عنوان یک راهبرد جدی، برای بهتر شدن منطقه در دستورکار قرار گرفت. در این پنج ماه اخیر، آرام برای بهبود فرآیندها مطالعه کردیم که اگر کسی بخواهد امروز ثبت شرکت انجام بدهد و مدارکش آماده باشد، چند ساعت باید زمان ببرد. در واقع برای بهبود همه فرآیندهای دیگر هم در تلاش هستیم. در این میان سازمان منطقه آزاد ماکو در پیاده‌سازی ماژول‌های آماده پروژه پنجره واحد مناطق آزاد که از سوی دبیرخانه در حال پیاده‌سازی است، از پیشروان سازمان‌های مناطق محسوب می‌شود.

وی ادامه داد: فراهم آوردن تسهیلات گردشگری طبیعت‌محور و بوم‌گردی در محدوده منطقه آزاد ماکو مانند سایر نقاط کشور، یک کسب و کار مزیت‌دار برای سرمایه‌گذاری در منطقه است. تاکنون به صورت پراکنده و محلی سرمایه‌گذاری‌هایی صورت شکل گرفته اما تصمیم داریم که آن‌شالله یک جاذبه در کنار جاذبه‌های طبیعی به شکل انسان‌ساز و بدیع در منطقه ایجاد کنیم که تنها و فقط در آنجا باشد و برای اولین بار در کشور اتفاق بیافتد.

محصول‌سازی منطقه آزاد ماکو در دستورکار سازمان

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد ماکو درخصوص محصول‌سازی این منطقه گفت: منطقه آزاد ماکو دارای ۱۳۰ کیلومتر مرز مشترک با ترکیه و ۱۴۰ کیلومتر مرز نیز با جمهوری آذربایجان (نخجوان) می‌باشد که هر دو مرز کاملاً تحت حفاظت و کنترل مرزبان‌های دو کشور است. در این میان ضلع سوم منطقه خط متصل به سرزمین اصلی به طول ۱۵۵ کیلومتر بوده که متأسفانه از بدو تأسیس منطقه تاکنون نسبت به محصول‌سازی و اجرای فنیسیگ اقدام نشده است. این عدم محصول‌سازی سبب شده است فعالان اقتصادی به راحتی از مزیت‌های قانون چگونگی اداره مناطق آزاد از جمله ماده ۱۴ قانون که مستثنای بودن واردات و صادرات به محدوده منطقه آزاد مقررات ملی صادرات و واردات است، نتوانند استفاده نمایند، لیکن در شرایط فعلی با استقرار مشترک گمرک و همکاران سازمان در ورودی‌های شهرک

صنعتی و بازارچه‌های تجاری نسبت به تسهیل ورود خروج مواد اولیه، ماشین‌آلات و سایر اقلام اقدام می‌شود و در موارد خارج از شهرک‌های صنعتی نیز سازمان با تمهید نزد گمرک جمهوری اسلامی ایران ورود کالاها و تجهیزات و مواد و ماشین‌آلات متقاضیان دارای مجوز فعالیت اقتصادی را تسهیل می‌بخشد. لیکن اولاً در محدوده منطقه آزاد همه باید بتوانند از کل مواد قانونی مناطق به راحتی برخوردار شوند و در ثانی باید تدبیری اندیشید که هیچ وقت اتهام کمک به اقتصاد پنهان و قاچاق و... متوجه منطقه نشود؛ لذا با وجود سختی و پیچیدگی این مهم بلافاصله مطالعات قبلی مهندسیین مشاور جمع‌آوری و به‌روز گردید و هم‌اکنون همکاران به اتفاق مشاورین در مرحله آماده‌سازی فرآیند اجرای مناقصه پروژه محصول‌سازی منطقه می‌باشند و امیدواریم سال ۹۹ بخش قابل توجه خط ۷۵ کیلومتری برخوردار از قابلیت تردد محصور گردد.

وی گفت: منطقه آزاد ماکو چهارصد هزار هکتار است، مراکز و شهرک‌های صنعتی، بازرگانی، تجاری متعددی دارد و فعالان اقتصادی، اصنافی گوناگونی داخل محدوده منطقه آزاد جای دارند و باید بتوانند از مزیت‌های قانونی منطقه آزاد استفاده کنند، که راهکار بهینه و قانونمند پیش رو، اجرای پروژه محصول‌سازی می‌باشد. مطالعات هم در مرحله نهایی است، مناقصه احداث فنیس و دیوار حصار محدوده منطقه آزاد را هم آن‌شالله برگزار خواهیم کرد و انتخاب پیمانکار انجام می‌شود و با اجرایی کردن این کار، یک بار برای همیشه مردم منطقه و منطقه آزاد ماکو می‌توانند معانی واقعی منطقه آزاد درک کرده و مزایای آن بهره‌مند شوند.

تحول اساسی در اقتصاد و اشتغال منطقه

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو در ادامه اظهار داشت: در سال ۹۸، ۵ هزار و ۳۰۰ میلیارد ریال پروژه عمرانی، صنعتی، کشاورزی و خدماتی در منطقه آزاد ماکو کلنگ‌زنی و افتتاح شد.

عبدالرحیمی افزود: سالن ورزشی چندمنظوره سردار سلیمانی با هزینه ۳۳ میلیارد ریال و مجموعه آبگرم معدنی با هزینه ۲۴ میلیارد ریال از محل اعتبارات سازمان منطقه آزاد ماکو در شهرستان شوط آماده افتتاح هستند.

وی با اشاره به اینکه از محل درآمدهای سازمان منطقه آزاد ماکو یک دستگاه سی‌تی‌اس‌کن ۱۶ اسلایس به ارزش ۳۵۰ هزار دلار برای بیمارستان فجر ماکو خریداری شده است، بیان داشت: علاوه بر آن، یک دستگاه سونوگرافی کارلدایپر نیز به ارزش ۱۰۰ هزار دلار برای بیمارستان فجر ماکو توسط سازمان منطقه آزاد ماکو خریداری شده و آماده بهره‌برداری هستند. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد در ادامه افزود: عملیات احداث ۳ مدرسه در شهر یول‌گلدی، روستاهای آداغان و قیرکندی با تأمین مالی توسط سازمان منطقه آزاد نیز آغاز شد.

عبدالرحیمی گفت: آزادسازی بخشی از خیابان امام خمینی (ره) شهرستان ماکو شامل تملک و تخریب ساختمان‌های خانواده‌های افتخاری، پشت کوهی و پاساژ گوزل در مسیر پروژه تعریض خیابان امام خمینی (ره) نیز با هزینه ده‌ها میلیارد تومانی از دیگر برنامه‌هایی است که در دستورکار قرار گرفته است.

وی با اشاره به اینکه کارخانه تولیدی پیراهن مردانه صادراتی، فاز ۱ توسط شرکت دینا تجارت ریسمانی با حجم سرمایه‌گذاری ۲۰۰ میلیارد ریال و اشتغال‌زایی ۲۰۰ نفر آماده افتتاح است، اظهار کرد: کارخانه تولید انواع فیلم پلاستیکی پلی‌اتیلن، ویژه بسته‌بندی‌های صنعتی با حجم سرمایه‌گذاری ۶۰ میلیارد ریال و اشتغال‌زایی ۲۵ نفر و فاز توسعه و تولید پیراهن شرکت برسام با حجم سرمایه‌گذاری ۸۰ میلیارد ریالی با ظرفیت اشتغال‌زایی ۸۰ نفر نیز آماده بهره‌برداری رسمی است.

عبدالرحیمی از انعقاد و تبادل قرارداد مجتمع صنعت و دامپروری ارس دام آرشام در پلدشت با حجم سرمایه‌گذاری بیش از ۱۱۰۰ میلیارد ریال و اشتغال‌زایی ۴۰۰ نفر خبر داد و گفت: علاوه بر آن، امضای تفاهم‌نامه احداث فاز اول شهرک گلخانه‌ای پلدشت توسط شرکت توسعه عمران اراضی کشاورزی، وابسته به بانک کشاورزی با حجم سرمایه‌گذاری ۳ هزار میلیارد ریال و اشتغال‌زایی ۳۰۰ نفر در سال ۹۸ انجام شد.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو در پایان از انعقاد تفاهم‌نامه سازمان منطقه آزاد ماکو با سازمان توسعه و نوآوری معادن و صنایع معدنی ایران برای انجام مطالعات دقیق میدانی پهنه‌های معدنی در سطح منطقه که منجر به تپه‌های اساسی در اقتصاد منطقه و اشتغال نیز خواهد شد، خبر داد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند اظهار داشت:

پیشرانی مناطق آزاد و ویژه در اقتصاد کشور در سال ۹۹

در روزهای پایانی سال ۹۸ باید گفت خوشبختانه یک سال دیگر چرخ اقتصاد با وجود تنگناها در مناطق آزاد تجاری-صنعتی چرخید و در اروند هم مانند دیگر مناطق، طرح‌ها و پروژه‌های زیادی به بهره‌برداری رسید. در گفت‌وگو با رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند، ضمن ارائه گزارشی از اقدامات صورت گرفته در دهه مبارک فجر، وی عملکرد این سازمان در سال ۹۸ را تشریح کرد.

به گفته اسماعیل زمانی امسال علی‌رغم وجود فضای تحریمی و تهدیدات خارجی، شرایط اقتصادی شهرستان‌های آبادان و خرمشهر نسبتاً خوب بوده است و این شهرستان‌ها با مشکلات جدی مواجه نبودند. اروند بیشترین جمعیت را در بین سایر مناطق آزاد تجاری-صنعتی دارد و در همسایگی با کویت و مهم‌ترین شریک تجاری ایران یعنی کشور عراق، بخش وسیعی از دو شهرستان رقابت‌پذیر اقتصادی آبادان و خرمشهر را شامل می‌شود.

وی با اشاره به ظرفیت‌های مطلوب منطقه متبوع خود، اظهار داشت: در مجموع سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی این منطقه در سال ۹۸ قابل قبول بوده و صادرات اروند چیزی در حدود یک میلیارد دلار بوده که از این میزان، ۲۰۰ میلیون دلار سهم صادرات از محصولات تولید شده در منطقه آزاد اروند بوده است.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد اروند خاطر نشان کرد: اروند، از اهمیت استراتژیک اقتصادی، تجاری و سیاسی ویژه برخوردار است و این مدعا با دلایلی از جمله مجاورت با خلیج فارس و کشور عراق، دسترسی به آب‌های آزاد، برخورداری از پالایشگاه و پتروشیمی اثبات می‌شود و سازمان منطقه آزاد اروند امسال نیز همچون سال‌های گذشته در تلاش بوده است که از این ظرفیت‌ها نهایت استفاده را ببرد.

زمانی تصریح کرد: از آنجایی که ما در همسایگی عراق قرار داریم، بازار این کشور یک بازار هدف مهم برای ما محسوب می‌شود و بسیاری از اتباع عراقی نیز در این بازار سرمایه‌گذاری می‌کنند؛ علاوه بر سرمایه‌گذاری از کشور عراق، منطقه آزاد اروند امروز پذیرای سرمایه‌گذاری از کشورهای مختلف نیز است. از گذشته چینی‌ها در منطقه حضور داشته‌اند و همچنان فعالیت اقتصادی دارند. سرمایه‌گذاری از ترکیه و آلمان نیز در راستای فعالیت‌های اقتصادی در منطقه حضور دارند.

ماموریت راهبری و روند توسعه‌ای سازمان منطقه آزاد اروند

وی با اشاره به ماموریت راهبری و روند توسعه‌ای سازمان منطقه آزاد اروند گفت: سرمایه‌گذاری‌ها در منطقه آزاد اروند بیشتر در زمینه‌های مواد معدنی، مواد ساختمانی، تولیدات شیمیایی و پتروشیمی است.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند که با بیش از ۶ سال سکانداری این سازمان، بانیات‌ترین مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند بوده است؛ عملکرد این سازمان را علی‌رغم مشکلاتی که در این سال‌ها پیش رو داشته است، قابل دفاع دانست و اذعان داشت: از ابتدای امسال، منطقه آزاد اروند پروژه‌های سرمایه‌گذاری و اقتصادی بسیاری را پیگیری و به سرانجام رسانده است. علاوه بر شروع پروژه‌های جدید، پروژه‌هایی که غیرفعال و راکد شده بوده‌اند نیز مجدد شروع به فعالیت کرده‌اند.

اسماعیل زمانی ادامه داد: با احیاء و جلوگیری از تعطیلی واحدهای صنعتی ورشکسته و نیمه فعال در سال ۹۸، در راستای ثبات اشتغال و رفع معضل بیکاری قدم برداشتیم. با همکاری شرکت توسعه و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد اروند و معاونت سرمایه‌گذاری سازمان، این مهم اتفاق افتاد و چندین واحد که به دلیل شرایط تحریم‌ها، نوسانات شدید ارزی، کمبود منابع نقدینگی و منابع مالی دچار رکود شده بودند، به چرخه تولید بازگشتند.

افتتاح پروژه‌های عظیم اروند در دهه فجر ۹۸

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد اروند افزود: از اتفاقات مثبتی که در سال جاری اتفاق افتاده، این است که با فرا رسیدن ایام دهه مبارک فجر و با توجه به حجم پروژه‌های قابل بهره‌برداری و رویدادهای قابل اجرا در منطقه آزاد اروند، امسال با حضور مشاور

رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و هیات همراه، چندین پروژه اقتصادی و عمرانی به بهره‌برداری رسید و در کنار آن رویدادهای بزرگ فرهنگی نظیر اختتامیه اولین جشنواره مطبوعات و رسانه اروند نیز در محل سالن فرهنگی این سازمان برگزار شد. زمانی اظهار کرد: پروژه‌های سرمایه‌گذاری که در این ایام با اعتباری بالغ بر چهار هزار و ۷۰۰ میلیارد ریال و سرمایه‌گذاری خارجی ۵ میلیون دلاری به بهره‌برداری رسید، برای ۱۲۰۰ نفر اشتغال ایجاد کرده است.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند خاطر نشان کرد: در همین زمان از ۳۵ بسته سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد اروند براساس مطالعات بازار و در بخش‌های صنعت، تجارت، خدمات و گردشگری رونمایی شد که مجموعه این اخبار نوید اتفاقات اقتصادی مثبتی را در این منطقه می‌دهد.

وی گفت: احداث بازارچه ماهی و میگو مدرن و بدون بو، طرح تولید عطر و ادکلن، طرح تولید ورق و درب چوبی پلاست، طرح تولید کاغذ از کربنات کلسیم، مجتمع چاپ و بسته‌بندی، احداث پارک آبی روباز و سروپوشیده، طرح تولید شیشه سکوریت، احداث مجتمع چندمنظوره، خدمات مسافری و جواهرات قیمتی فلزات گرانبها، سنگ و جواهرات قیمتی از جمله این بسته‌های سرمایه‌گذاری هستند.

بهره‌برداری از مجهزترین ایکس‌ری کامیونی کشور در شلمچه

این مقام مسئول همچنین معتقد است: با بهره‌برداری از بزرگترین و مجهزترین ایکس‌ری کامیونی کشور در مرز شلمچه، تسهیلات بیشتری برای واردات و صادرات منطقه و کشور فراهم خواهد شد. زمانی با اشاره به اینکه این دستگاه از محل اعتبارات داخلی سازمان منطقه آزاد اروند به ارزش ۲۰۰ میلیارد ریال ساخته شده است، گفت: این دستگاه ایکس‌ری مدل قادر است در یک ساعت حداقل ۱۲۰ کامیون و روزانه ۱۵۰۰ کامیون را اسکن و اطلاعات آنها را به اپراتورها منعکس نماید.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد اروند با تأکید بر اینکه این دستگاه ایکس‌ری توسط متخصصان وزارت دفاع کشورمان ساخته شده است، افزود: این ایکس‌ری پرسرعت، پلاک‌خوانی و کانتینرخوانی را توسط دوربین انجام می‌دهد که با نصب این تجهیزات، گمرک مرز تجاری شلمچه، مجهز به ایکس‌ری کامیونی پیشرفته شد و مشکلات موجود در حوزه قاچاق کالا و مواد مخدر و عبور کالا از مبادی رسمی مرتفع خواهد شد.

زمانی ابلاغ کد وارداتی شلمچه توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران پس از پیگیری‌های فراوان را یکی از اتفاقات مثبت در سال جاری دانست و اذعان نمود: سال آینده باید منتظر تحولات بین‌المللی بود، اما به نظر می‌رسد در منطقه ما با توجه به تمهیدات اندیشیده شده، چشم‌انداز مسائل اقتصادی خوب باشد و دچار مشکل نشویم.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند افزود: اروند با برخورداری از دو شهرک صنعتی، دو اتاق اصناف، دو اتاق بازرگانی، حمل و نقل جاده‌ای، ریلی، دریایی و هوایی، نسبت به سایر مناطق آزاد تجاری کشور از اهمیت اقتصادی بیشتری برخوردار است و تاکنون توانسته با اتکاء به این ظرفیت‌ها، در بسیاری از موارد

نسبت به سایر مناطق آزاد دیگر پیشگام باشد.

پیشرفت چشمگیر فعالیت‌های عمرانی در اروند

این مقام مسئول با توجه به تخصیص اعتبار قابل توجهی به پروژه‌های عمرانی گفت: فعالیت‌های فنی و مهندسی سازمان منطقه آزاد اروند طیف وسیعی را شامل می‌شود. برخی پروژه‌ها برای فعالیت‌های محدود شهر هستند و برخی دیگر در سطح پروژه‌های منطقه برای توسعه زیرساخت‌ها انجام می‌شوند.

زمانی، فعالیت‌های عمرانی انجام شده توسط این سازمان را پاسخگویی به بخش وسیعی از مطالبات مردمی دانست و خاطر نشان کرد: عملیات بهسازی روستاها که با همکاری بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مطابق تفاهم‌نامه بهسازی ۰۱ (روستا در دو شهرستان آبادان و خرمشهر در جریان است را می‌توان یکی از موارد مهم در راستای محرومیت‌زدایی از منطقه برشمرد.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد اروند همچنین به خلق ۲۰۰ مجسمه حاصل کار هنرمندان در نخستین سمپوزیوم ملی منطقه آزاد اروند در روزهای اخیر اشاره کرد و اظهار داشت: بدین منظور، از هنرمندان ملی برای این سمپوزیوم دعوت شد و آنان نیز آثار خود را در زمینه دفاع مقدس، صنعت نفت، نخل و همزیستی اقوام به این آثار رساندند و در حال حاضر با خلق این آثار توسط هنرمندان مجسمه‌ساز، به داشته‌های آبادان افزوده شده که به اذعان دبیر شورایی مناطق آزاد، حرکت بسیار ارزشمندی بوده است.

وی پیشرفت ۷۰ درصدی احداث ترمینال جدید فرودگاه بین‌المللی آبادان را یکی از اتفاقات مهم سال جاری اعلام کرد و افزود: امیدواریم پروژه ترمینال جدید با مساحت هفت هزار و ۲۰۰ متر مربع و با اعتباری بالغ بر ۴۰۰ میلیارد ریال با تعهداتی که وزارت راه و شهرسازی دارد، سوم خرداد سال آتی به پایان رسیده و مورد بهره‌برداری قرار گیرد. زمانی تعیین تکلیف ساکنین ساختمان عطیقه خرمشهر پس از سال‌ها را نیز یادآور شد و گفت: واحدهای مسکن مهر خرمشهر قرار است پس از آماده‌سازی، در اختیار این ساکنین قرار بگیرد که امیدواریم این اتفاق در آینده نزدیک محقق خواهد شد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند همچنین به تکمیل بخش‌های دیگری از بزرگترین مجتمع فرهنگی استان خوزستان اشاره کرد و بیان داشت: این مجتمع در راستای رفع کاستی‌های اساسی در حوزه‌های فضاهای فرهنگی، آموزشی، اجتماعی و اداری در محدوده شهرستان‌های آبادان و خرمشهر، احداث گردیده که تاکنون بخش‌های زیادی از جمله قسمت اداری آن به بهره‌برداری رسیده است.

زمانی تصریح کرد: از جمله مهم‌ترین بخش‌های بزرگترین مجتمع فرهنگی استان خوزستان، حضور و ساماندهی سازمان‌های مردم‌نهاد و تأمین سالن‌های جلسات برای آنها، فضای مناسب برای رسانه‌های ارتباط جمعی و مدیا، احداث مکانی برای بسط فعالیت‌های فرهنگی از جمله گالری هنری، فضاهای آموزشی، سالن‌های همایش بوده است.

توسعه سرمایه اجتماعی، در راستای عمل به مسئولیت اجتماعی

بنا به گفته وی، سازمان منطقه آزاد اروند از بدو تاسیس در راستای دستیابی به والاترین

اهداف خود که همانا توسعه سرمایه اجتماعی است، نسبت به فراهم نمودن زمینه توسعه همه‌جانبه در منطقه و به ویژه توسعه منابع انسانی، همت وافر داشته و دارد، که شاهد آن حمایت از دانش‌آموزان کمتر برخوردار مناطق محروم، برگزاری دوره‌های غنی‌سازی اوقات فراغت و فنی و حرفه‌ای با هدف مهارت‌آموزی و توانمندسازی نیروی انسانی متخصص و ماهر مورد نیاز و برگزاری نمایشگاه و جشنواره هفته پژوهش و فناوری در سال ۹۸ است.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند همچنین برگزاری مراسمات دینی و مذهبی، جشنواره‌های ملی و بین‌المللی فیلم و تئاتر، رویدادهای مهم ورزشی، همایش‌های کتاب و کتابخوانی و... با حضور شمار زیادی از علاقه‌مندان را بخشی از فعالیت‌های این سازمان در زمینه ایجاد نشاط اجتماعی اعلام کرد.

وی با اشاره به برگزاری موفق جشنواره تئاتر فتح خرمشهر از رونمایی پوستر جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه رسام در روزهای اخیر در منطقه آزاد اروند خبر داد.

زمانی در توضیح برگزاری این جشنواره گفت: جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه رسام، برای دومین بار به صورت مشترک میان سازمان منطقه آزاد اروند و بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس (معاونت هنری و امور سینمایی) برگزار می‌شود و مراسم اختتامیه آن خردادماه ۱۳۹۹ در منطقه آزاد اروند برگزار خواهد شد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند در توضیح تاسیس کارخانه سرم‌سازی و تولید دارو در منطقه آزاد اروند و با اشاره به ظرفیت بالای شهرک‌های صنعتی در منطقه آزاد اروند و همجواری با استان بصره کشور عراق با جمعیتی بالغ بر ۵ میلیون نفر، خاطر نشان کرد: باید در زمینه تولید دارو و کارخانه‌های سرم‌سازی با توجه به نیاز استان خوزستان، استان‌های همجوار و همچنین کشور عراق که به شدت به این دو حوزه نیاز دارند، توجه ویژه‌ای شود.

وی با تأکید بر اینکه کارخانه سرم‌سازی و تولید دارو پروسه بسیار مهمی است که می‌تواند در زمینه ایجاد اشتغال، سرمایه‌گذاری و رونق منطقه تأثیرگذار باشد، جایگاه آزمایشگاه غذا و داروی منطقه را نیز بسیار پراهمیت خواند و افزود: این آزمایشگاه با توجه به اینکه یکی از آزمایشگاه‌های مطرح در سطح کشور بوده و از امکانات و تجهیزات بالایی برخوردار است؛ طی گفت‌وگو با رئیس سازمان غذا و دارو کشور خواستار این شدیم تا آزمایشگاه مذکور در سطح ملی به عنوان نمونه و برند معرفی شود و با صدور مجوزهای لازم بتوان از ظرفیت بالای این آزمایشگاه که از امکانات روز بهره‌مند است، در سطح ملی و بین‌المللی استفاده شود.

زمانی گفت: در بازدید رئیس سازمان غذا و داروی کشور از گمرک آبادان، تسهیل روند واردات قانونی کالاها حوزه سلامت نیز مطرح شد تا این کالاها به راحتی در اختیار مردم قرار بگیرند.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد اروند ادامه داد: با توجه به ظرفیت بالای منطقه و هم‌مرز بودن با کشور عراق (خصوصاً استان پرجمعیت بصره)، این سازمان در نظر دارد با همکاری دانشکده علوم پزشکی آبادان و دیگر دستگاه‌های اجرایی مرتبط، اولین نمایشگاه گردشگری سلامت با هدف تبدیل شدن اروند به یکی از قطب‌های این صنعت را در آینده‌ای نزدیک برگزار کند.

عدم رعایت قانون مناطق آزاد توسط برخی دستگاه‌های اجرایی

زمانی در بخش دیگری از صحبت‌هایش از برخی موارد در مناطق آزاد که موضوعات را کمی مهم و پیچیده کرده است، گله‌مند بود و تصریح کرد: متأسفانه گاهی شاهد عدم رعایت قانون و مقررات توسط برخی دستگاه‌های اجرایی هستیم که این مسئله مختص به منطقه اروند نیست و این موارد باید با تفاهم و مذاکره رفع شوند تا ساکنین این مناطق را از تبعات آن رها کند و البته با استقرار کامل گمرک در گیت‌های آبادان و خرمشهر و تسهیل در برخی قوانین خیلی موانع از سر راه تولید و تجارت برداشته می‌شود و در زمینه اقتصادی با رشد بیشتری مواجه خواهیم بود. رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند در پایان اظهار کرد: امیدواریم در سال آینده ابا انکای بیشتر به توان بخش خصوصی و ظرفیت‌های موجود، مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی بیش از گذشته پیشران اقتصاد کشور باشند.

یادداشت

علی همت‌افزا
کارشناس صنایع

عوامل موثر در افزایش کارآیی مناطق ویژه اقتصادی

با توجه به اینکه هدف قانونگذار از تدوین و تصویب قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی (موضوع تبصره ۲۰ قانون برنامه اول توسعه در سال ۱۳۶۸ و بند د تبصره ۲۵ قانون برنامه دوم توسعه) ایجاد مناطق آزاد ویژه اقتصادی، تبیین راهکارهای جدید برای توسعه کشور با استفاده از استراتژی مربوط به جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی، حمایت از فعالیت‌های تولیدی و اقتصادی، ایجاد و گسترش روابط تجاری بین‌المللی، فعال‌تر کردن اقتصاد منطقه‌ای و بهره‌گیری از فرصت‌های موجود در اقتصاد جهانی بود، اما با گذشت بیش از ۲۰ سال از تصویب مصوبات ایجاد مناطق ویژه اقتصادی، به علت نبود آسیب‌شناسی گذشته، آن طور که باید و شاید توفیق چندانی در نیل به اهداف قانونگذار در رابطه با این مناطق حاصل نشده و بررسی عوامل موثری که باعث این توفیق نیافتن شده و بکارگیری روش‌های نوین و کارساز، می‌تواند راهگشای مناسبی برای ارتقای کارآیی بیشتر مناطق ویژه اقتصادی باشد.

بر همین اساس به مواردی برای ارتقای کارآیی این مناطق اشاره می‌شود:

(۱) مکان‌یابی محل احداث منطقه ویژه: از مهم‌ترین عواملی که در موفقیت اجرای یک منطقه ویژه اقتصادی تأثیرگذار است، مکان‌یابی مناسب محل اجرای طرح به منظور دسترسی راحت و آرازان به امکانات زیرساخت و میزان سهولت در دسترسی به مرزهای آبی، خاکی کشور است.

(۲) وسعت منطقه ویژه: بررسی، مطالعه و پیش‌بینی وسعت واقعی موردنیاز برای احداث منطقه ویژه، بسیار با اهمیت است تا مدیریت منطقه به دلیل گستردگی بی‌مورد یا محدودیت فضا در فرآیند احداث منطقه و نگهداری آن، دچار محدودیت نشود.

(۳) وضعیت و شرایط اقلیمی منطقه ویژه: مطالعه و بررسی جامع و دقیق وضعیت و شرایط اقلیمی بسیار حائز اهمیت است.

(۴) مدیریت مناطق ویژه اقتصادی: پیچیدگی روزافزون امور و رقابتی‌تر شدن سازمان‌های تولیدی تجاری، می‌طلبد که مدیریت مناطق ویژه به عنوان راهبر یک سازمان پیچیده، مجهز به تجربه و عالم و عامل به ابزارهایی مانند مدیریت استراتژیک منابع انسانی، تکنیک‌های مدیریت تحول، مدیریت عملکرد و مدیریت رویکرد سیستمی و... باشد. تا بتوان از هر منطقه ویژه به عنوان یک اهرم رشد و توسعه منطقه‌ای بهره‌مند شد.

(۵) تأمین منابع مالی موردنیاز منطقه ویژه: یکی از عوامل بسیار مهمی که در کارآیی هر طرح و پروژه‌های موثر است، تمهیدات لازم برای بررسی و اطمینان کامل از تأمین منابع مالی برای اجرای کلیه فازهای مطالعاتی و اجرایی طرح منطقه ویژه است.

(۶) مقررات مربوط به معافیت‌ها و امتیازات منطقه ویژه: به‌روزروری، اعمال کامل، آسان‌سازی و تسریع مقررات و امتیازات حاکم بر مناطق ویژه اقتصادی از جمله عوامل بسیار مهم در رغبت سرمایه‌گذاری در این مناطق است.

(۷) رابطه مدیریت منطقه ویژه با سرمایه‌گذاران: کمیت و کیفیت ارتباط مجموعه مدیران منطقه ویژه در جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی شاید از محوری‌ترین عوامل موثر در میزان موفقیت هر منطقه ویژه باشد.

(۸) نوع نگاه و ارتباط مردم شهرستان و استان به منطقه ویژه: ایجاد و حفظ یک رابطه اجتماعی تنگاتنگ و نزدیک با مردم شهرستان و استان از عوامل بسیار موثر در جلب و جذب حمایت همه‌جانبه مردم از منطقه ویژه است.

(۹) برنامه‌ریزی استراتژیک برای منطقه ویژه: چنانچه مدیریت منطقه اقدام به تهیه طرح توجیهی و طرح جامع منطبق بر مقدرات و محدودیت‌های واقعی استان کند، امکان برنامه‌ریزی مناسب استراتژیک برای تدوین عملکرد و جهت‌گیری بلندمدت و همچنین ارزیابی مداوم و بهبود مستمر عملکرد منطقه، فراهم خواهد شد.

(۱۰) انتخاب پروژه‌های مناسب: بررسی علمی و کارآمد در انتخاب صحیح پروژه‌های مناسب، عامل موثری در میزان کارآیی منطقه است.

(۱۱) زیرساخت‌ها: امکانات زیرساختی موجود و همچنین بالفعل شهرستان، استان در طراحی، احداث و بهره‌برداری از زیرساخت‌های موردنیاز از جمله عوامل کارساز و موثر در میزان کارآیی هر منطقه ویژه اقتصادی است.

(۱۲) توانمندی‌های بومی شهر، شهرستان و استان: شناسایی دقیق و لحاظ کردن منابع، توانمندی‌ها، مقدرات و محدودیت‌های واقعی و عینی شهر محل احداث منطقه ویژه بسیار مهم است.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم اظهار داشت:

منطقه آزاد قشم، سرزمین فرصت‌های ناب

بیشترین تمرکز ما برای تولید میوه‌های گرمسیری است. ایجاد گلخانه‌ای توسط شرکت سرمایه‌گذار چین و کره جنوبی در ۳۰۰ هکتار که در فاز اول ۱۰۰ هکتار آن به بهره‌برداری رسیده، واگذاری ۱۲٫۵ هکتار زمین برای احداث گلخانه توسط شرکت مینای قشم، واگذاری ۵ هکتار زمین جهت پرورش کاکتوس علفه‌ای و واگذاری ۴۰ هکتار زمین جهت پرورش گیاه آلوتهورا به سرمایه‌گذاران علاقه‌مند، برداشتن قدم‌هایی جهت تحقق کشاورزی در قشم است. همچنین در حوزه دامپروری هم سعی کردیم با جذب سرمایه‌گذار، سایت فرظینه و کشتارگاه صنعتی دام را با هدف تامین منابع گوشت کشور راه‌اندازی کنیم.

منطقه آزاد قشم، میراثی تمام‌نشدنی از منابع درآمدزا

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم بار دیگر با تاکید بر ظرفیت‌های پیدای و ناپیدای جزیره، از طبیعت خاص منطقه به عنوان چشمه‌ای تمام‌نشدنی از موهبت‌های خداوندی که می‌تواند گرداننده نه فقط اقتصاد جزیره و مردم آن، بلکه مردم کشور باشد، یاد می‌کند. وی که دو سال پیگیر رفع نیازهای ژئوپارک قشم برای وارد شدن به عرصه بین‌الملل و یونسکو بود، از ژئوسایت‌های ۲۵ گانه جزیره به عنوان معجزاتی الهی یاد می‌کند که دست خالق برای بهره‌مندی مردم جزیره و کشور از درآمدهای بی‌پایان خلق کرده تا با کشف، نگهداشت و معرفی آن به مردم دنیا، صنعت گردشگری را رشد داده و با بسط آن میان جهانیان، ارزآوری کشور را ارتقا دهند.

مومنی معتقد است که تبدیل کردن جزیره به یک منطقه هوشمند در گردشگری با توسعه بخش‌های تخصصی این صنعت، می‌تواند همچنان که در اقتصاد و اشتغال مردم جزیره موثر واقع شده، در اقتصاد و اشتغال مردم کشور نیز تأثیرگذار باشد. رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد قشم می‌گوید: معرفی قشم در عرصه‌های بین‌المللی که با دریافت کارت سبز ژئوپارک جهانی قشم همراه بود، داشته‌های پنهانی از ظرفیت گردشگری قشم را برای ما آشکار کرد. توجه به همین پتانسیل‌ها موجب شد که صنعت گردشگری را هم به عنوان یکی از محورهای توسعه در منطقه در نظر بگیریم. رشد امکان تفریحی در حوزه ورزش‌ها و تفریحات دریایی و هوایی، رشد ساخت اماکن اقامتی و هتل‌ها، رشد کاشانه‌های مهمان (که مهاجرت معکوس را به همراه داشت)، رشد فروشگاه‌های سوغاتی و صنایع‌دستی که با خود اشتغال‌زایی برای بانوان خانه‌دار، بی‌سرپرست و بد سرپرست را به همراه داشت، رشد اسکله‌های تفریحی که اشتغال‌زا بوده برای جوانان بومی و... مثال‌هایی از درستی انتخاب ما برای توسعه گردشگری در این منطقه است.

مهم‌تر از همه، آغاز طرح استانداردسازی برای همه اماکن گردشگری در جزیره بود که با هدف ارتقاء خدمات به گردشگران به وقوع پیوست و ادامه دارد. در سال ۹۴، ۴ کلوب تفریحات دریایی داشتیم که در سال ۹۸ به ۷۵ رسیده و این عددی که می‌گویم با در نظر گرفتن استانداردهای کامل است؛ در سال ۹۴ کلوب تفریحات هوایی، فروشگاه دارای مجوز صنایع‌دستی، شناور تفریحی و کمپ پارک مجهزی نداشتیم، اما به لطف خدا و همکاری مجموعه در حال حاضر ۲ کلوب تفریحات هوایی و ۲ فرودگاه رسمی، ۸ فروشگاه صنایع‌دستی با مجوز، یک شناور تفریحی و ۱۲ کمپ پارک مجهز داریم و چندتایی هم در دست احداث است. در حوزه هتل‌ها؛ هتل آپارتمان‌ها، مهمان‌پذیرها، کاشانه‌های مهمان، سفره‌خانه‌ها و دفاتر مسافرتی نیز با استانداردهای صورت گرفته، شاهد تحولات بسیار خوبی در حوزه خدمات بودیم. تعدادی از هتل‌ها ستاره‌دار شدند، هتل آپارتمان‌ها تبدیل به هتل و کیفیت خدمات در بخش‌های دیگر نیز افزایش یافته است. قبل از سال ۹۴ تنها یک کاشانه مهمان داشتیم که این تعداد در سال ۹۴ به ۱۷ عدد و در سال جاری به ۶۱ مورد رسیده است.

در بخش میراث فرهنگی نیز خدمات زیادی به انجام رسیده، به ویژه در بخش موزه و موزه‌داری. در سال ۹۴ هیچ موزه‌ای برای شناخت تاریخ و فرهنگ جزیره وجود نداشت، اما حالا به همت مردم جزیره، موزه شخصی و یک موزه مردم‌شناسی در لافت راه‌اندازی کرده‌ایم، همه اینها در کنار فعالیت‌های مرمتی آثار تاریخی جزیره با هدف حفظ و نگهداشت آن، برگزاری جشنواره‌ها و نشست‌های متعدد برای معرفی میراث ملموس و ناملموس تاریخی، آیین‌ها و موسیقی خاص این منطقه و... اقدامات آموزشی صنایع‌دستی برای حفظ این میراث، توسعه و احیا صنایع‌دستی فراموش شده، ثبت آثار بومی به عنوان یک میراث ملی و جهانی، احیا ساخت بزرگ‌ترین صنعت دستی جهان یعنی لنج و کشتی‌های چوبی، ارائه تسهیلات به فعالان صنایع‌دستی و برقرار کردن بیمه‌های این فعالان، شناسنامه‌دار کردن آثار، استفاده از دست‌سازهای بانوان قشم به عنوان هدایایی که به مسئولان کشوری و جهانی اهدا می‌شود، حضور فعالان صنایع‌دستی در جشنواره‌های مختلف ملی و بین‌المللی و موارد بسیاری که کمک کرد مردم جزیره خصوصاً بانوان آن، هنر دست خود را به شیوه‌ای دیگر ببینند، به عنوان یک درآمد که

گزارش:

معصومه مشار

منطقه حاصل شود.

منطقه آزاد قشم هاب انرژی کشور

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با اشاره به ظرفیت‌های جزیره در حوزه صنایع نفت، گاز، پتروشیمی و انرژی می‌افزاید: برخورداری از ۱۷ میدان هیدروکربنی، قرارگیری در کریدور شمال به جنوب و مسیر تردد هواپیماها و کشتی‌ها در خلیج فارس، اتصال به شبکه سراسر برق، دسترسی به بازارهای داخل و بازارهای کشورهای آسیای میانه و هم‌مرز بودن با کشورهای حاشیه خلیج فارس باعث می‌شود تا این منطقه ظرفیت تبدیل شدن به بزرگ‌ترین مرکز ذخیره‌سازی و صادرات محصولات نفت، گاز و پتروشیمی کشور را داشته باشد؛ به‌گونه‌ای که هم‌اکنون به عنوان یکی از قطب‌های انرژی کشور شناخته شود.

بنابراین انتخاب ما، محور قرار دادن این صنعت به عنوان یکی از پله‌های موفقیت جزیره بود. در سال ۱۳۹۴ فقط حدود ۲ هزار و ۴۵۷ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری در این حوزه داشتیم، اما در پیش‌بینی‌های صورت گرفته برای توسعه زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری، بیش از ۱۰ میلیارد دلار در حوزه پالایشگاه، پتروشیمی، نیروگاه، ذخیره‌سازی و سوخت‌رسانی توانستیم امسال به صورت رسمی قشم را به عنوان هاب انرژی کشور معرفی کنیم. موافقت وزارت نفت برای ایجاد ۴ پالایشگاه با خوراک نفت سنگین و فوق سنگین در قشم با رقم سرمایه‌گذاری ۴ هزار میلیارد ریال، نشان از آینده توسعه‌ای جزیره با تمرکز بر این صنعت استراتژیک دارد. نخستین واحد پالایشگاهی در این حوزه، در سال ۱۳۹۵ عملیات احداث برای تولید ۷۰ هزار بشکه قیر در دو فاز ۲۵ هزار بشکه‌ای را آغاز کرده که فاز نخست با سرمایه‌گذاری ۱۹ هزار میلیارد ریالی و پیشرفت فیزیکی ۲۰ درصدی به‌زودی به بهره‌برداری می‌رسد.

با توجه به صدور مجوز ساخت مجتمع پتروشیمی در منطقه آزاد قشم توسط وزارت نفت و صنایع پتروشیمی ایران و تصویب تخصیص روزانه ۵۰ میلیون مترمکعب خوراک گاز برای این صنعت، در حال حاضر منطقه آزاد قشم به بهشت سرمایه‌گذاری در بخش صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و انرژی تبدیل شده است. با راه‌اندازی این شواحد، سالانه ۱۰ میلیون تُن محصولاتی مانند گاز متان، پروپیلن، متانول و محصولات پایین‌دستی تولید می‌شود که حجم بزرگی از اشتغال‌زایی برای کشور را به همراه خواهد داشت.

در ادامه فعالیت‌های این صنعت، نگاهی به موقعیت استراتژیک منطقه داشتیم که باعث شد وارد صنعتی به نام ذخیره‌سازی شویم. قرارگیری جزیره در شواحد حمل و نقلی، ما را بیش از پیش راغب کرد تا در این حوزه وارد شویم و این‌گونه بود که فاز نخست واحد ذخیره‌سازی نفت خام و فرآورده‌های نفتی با ظرفیت ۲٫۲ میلیون بشکه نفت خام با ظرفیت سرمایه‌گذاری ۱۷ میلیون دلار، آماده بهره‌برداری شد. فاز دوم این طرح با ۴٫۴ میلیون بشکه نیز در حال اجراست. این سایت ذخیره‌سازی نفت خام و فرآورده‌های نفتی از طریق خط انتقال به شبکه نفت سراسری کشور متصل می‌باشد.

اقدامات انجام شده برای ایجاد یک واحد سوخت‌رسانی به کشتی‌های عبوری در خلیج فارس با ظرفیت ۵۰ هزار تن و سرمایه‌گذاری بالغ بر ۴۸۵ میلیارد ریال که در مرحله بهره‌برداری قرار دارد نیز فعالیت دیگری در همین راستاست. برای تامین واردات خوراک پالایشگاه‌های قشم و بارگیری فرآورده‌های نفتی صادراتی نیز ساخت یک اسکله نفتی با ظرفیت ۱۴٫۵ میلیون تن در سال و ۵۲ میلیون یورو سرمایه‌گذاری در سایت پالایشگاهی کاوه به اجرا درآمده است. همچنین در حال بررسی امکان احداث یک سایت سوخت‌رسانی با ظرفیت ۵۰۰ هزار تن به همراه تمامی طرح‌های جانبی مربوطه هستیم. طرح ایجاد دو نیروگاه سیکل ترکیبی با توان تولید هر کدام ۵۰۰ مگاوات برق و ۱۰۰ هزار مترمکعب آب شیرین در روز، بخش دیگری از تلاش‌های سازمان منطقه آزاد قشم در راستای خودکفایی جزیره در بخش تامین انرژی است که به بهره‌برداری رسیده

یک هزار و ۵۰۰ کیلومتر زمینی که از دل آب‌های نیلگون خلیج فارس سر برآورده با یک هزار و ۵۰۰ دلایل برای سفر، گردش و شاید هم ماندگار شدن برای آغاز یک کار و زندگی جدید، آن هم با یک هزار و ۵۰۰ فرصت متنوع برای علاقه‌مندان به گستره وسیعی از صنایع مختلف.

و اما این خاک محصور شده در دل آب که در اصلاحی دیگر جزیره خوانده می‌شود، قشم است. جزیره عجایب هفتگانه خلیج فارس، سرزمینی با فرصت‌های طلایی برای سرمایه‌گذاری، مروارید خلیج و دلفینی پرهیجان که بر امواج این خلیج درست در معبری استراتژیک و تنگه‌ای راهبردی محکم ایستاده و با تمام شوری که برای غوطه‌ور شدن در اعماق آب‌های دریا دارد، اراده‌اش بر این قرار گرفته که محلی باشد برای آرامش و زندگی ۱۵۰ هزار تن از مردم کشور و مکانی باشد برای معرفی هدایای خداوند به مخلوق خود در قالب دریا و ساحل، ماسه و باد، تاریخ و هنر، صید و صیادی و...

سواى همه زیبایی‌های خدادادی، قشم سرزمین فرصت‌های ناب همچنان ناپیدایی است که شمارا به خود می‌خواند تا با کشف ظرفیت‌هایش، چرخ اقتصاد خانواده و کشور را پچرخانید و در کوران تحریم‌ها و تهدیدها، فرصت‌ها را از دل پرستخاوتش بیرون بکشید.

سال ۱۳۶۹ بود که قشم در کنار دو منطقه دیگر رفت که تبدیل به منطقه‌ای آزاد با ویژگی‌هایی شود که توسط قانون‌گذار با هدف توسعه، عمران و آبادانی، گسترش تولیدات و صادرات انتخاب شده بود. حالا منطقه آزادی بود با ۳۰۰ کیلومتر وسعت که بقیه آن چند سال بعد به عنوان منطقه ویژه اقتصادی معرفی شد و با مدیریت دکتر شمس اردکانی بالاخره متولد شد. تلاش‌های بسیاری برای امکان‌سنجی و ظرفیت‌یابی این منطقه با مشارکت مشاوران داخلی و خارجی از قبیل سوئکو، KPNG و جایکا صورت گرفت تا طرح جامعی برای تحول و توسعه این جزیره برنامه‌ریزی شود. دوره‌ای محوریت قشم بر بستر صنایع نفت، گاز، پتروشیمی و انرژی، دوره‌ای گردشگری و در مواقعی هم صنایع سنگین انتخاب شد تا راه را برای ورود سرمایه‌گذاران تسهیل کرده، به ارتقاء جزیره و در نهایت کشور منجر شود؛ اما در بیش از دو دهه از عمر سازمان منطقه آزاد قشم، جامعیت رشد و نمو جزیره به اهستگی، گاهی بر نعل و گاهی بر میخ ادامه پیدا کرد تا برسد به سالی که یک ثبات مدیریتی را تجربه کند و در سایه این تثبیت بتواند داشته‌های واقعی خود را نشان دهد و تبدیل شود به قشمی شکوفا در گستره متنوعی از صنایع.

برای درک بهتر چگونگی این شکوفایی با حمیدرضا مومنی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم که ۵ سال است سکان این کشتی خفته در دل خلیج فارس را در دستان خود دارد، به گفت‌وگو نشستیم که در ذیل می‌خوانید.

طراحی طرحی جامع، بر پایه ظرفیت‌های جغرافیایی منطقه آزاد قشم

حمیدرضا مومنی که در اسفندماه سال ۱۳۹۲ در پی فراز و فرودهای بسیاری که منطقه آزاد قشم برای پیدا کردن یک راهبر از سر گذرانده بود، به دستور دولت وقت مسئولیت ریاست هیات مدیره و مدیریت عاملی این سازمان را برعهده گرفت و تاکنون در این جایگاه به ارائه خدمات شایسته‌ای به مردم منطقه و کشور پرداخته است.

وی با اشاره به طرح جامع قشم که آن را محصول ارزیابی و بازمینی چندین طرح دیگر می‌داند، معتقد است دلیل شکوفایی قشم در سال‌های اخیر، تمرکز بر داشته‌ها و توانایی‌های جغرافیایی، تاریخی، ذخایر و در نهایت تکیه بر جامعه بومی و محلی جزیره است.

این مقام عالی، ضمن برشمردن ظرفیت‌های منطقه آزاد قشم می‌گوید: بخش‌بندی قشم براساس داشته‌هایش ما را مجاب کرد که محوریت توسعه آن را باید بر مبنای این ظرفیت‌ها پایه‌ریزی کنیم و با نگاهی به ۵ سال گذشته درمی‌یابیم که سیاست راهبردی درستی در پیش گرفته‌ایم. توسعه قشم در حوزه‌های مختلفی همچون صنایع نفت، گاز، پتروشیمی و انرژی، شیلات، صنایع تولیدی محصولات صادرات‌محور و در نهایت گردشگری در ابعاد مختلف تخصصی آن که با خود بی‌نیازی جزیره برای تامین بسیاری از اقلام را از داخل و خارج کشور به همراه داشته، مهاجرت معکوس در روستاها و نرخ بیکاری بسیار پایین این منطقه نسبت به کل کشور شهادی بر این مدعا است.

مومنی ادامه می‌دهد: اگر به تفکیک به حوزه‌های مختلفی که قشم در آنها موفقیت‌های ملی و بین‌المللی کسب کرده، نگاهی بیندازیم، شاید درک بهتری از دلیل این تمرکز بر توانمندی‌های